

Rikas ja rakas Helsingin luonto

Kysely Helsingin luonnon monimuotoisuudesta 2018

Yhteenveto kyselyn tuloksista

Kyselyn taustaa

Osana Helsingin kaupungin Luonnon monimuotoisuuden turvaamisen toimintaohjelman päivittämistä toteutettiin karttapohjainen kysely ”Rikas ja rakas Helsingin luonto – Kysely Helsingin luonnon monimuotoisuudesta”. Kysely oli avoinna 8.11. - 9.12.2018.

Kartoitus toteutettiin verkkokyselynä Mapita Oy:n Maptionnaire-sovelluksella. Kysely oli avoin Helsingissä asuville, työskenteleville ja toimiville sekä vierailijoille. Kyselyllä tavoiteltiin tietoa vastaajien kaupunkiluontoon liittyvistä havainnoista, sekä ideoita toimenpiteistä, joilla Helsingin luonto voitaisiin säilyttää mahdollisimman monimuotoisena.

Kyselyn sisältö räätälöitiin yhteistyössä kaupungin toimijoiden kanssa ja sisältöä suunniteltiin osallistavassa työpajassa. Kysely oli saatavilla suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi.

Lisätiedot raportista ja aineistosta:

Maarit Kahila
Mapita Oy
maarit@maptionnaire.fi

Kirsi Forss
Mapita Oy
kirsi@maptionnaire.fi

Sisältö

1. Perustietoja kyselystä ja vastaajista 4

- 1.1 Menetelmänä karttakysely 5
- 1.2 Perustiedot vastaajista 6
- 1.3 Yhteenveto karttapaikannusten määristä 9

2. Suhteeni Helsingin luontoon 10

- 2.1 Vastaajien kiinnostus luontoa ja viherympäristöä kohtaan 11
- 2.2 Mikä on ominaista helsinkiläiselle, luontoarvoiltaan rikkaalle kaupunkiluonnolle? 12
- 2.3 Helsinkiläiseltä tuntuva luontokohde 15

3. Helsingin luonnon rikkaudet 23

- 3.1 Luontotyyppien monimuotoisuus 24
- 3.2 Eliöstön monimuotoisuus 40

4. Muuttuva kaupunki 53

- 4.1 Luonnon yksipuolistuminen 54
- 4.2 Täällä voisi lisätä luonnon monimuotoisuutta 58
- 4.3 Oma ideani 61
- 4.4 Minkälaisia viheralueita kaupungissa tulisi olla? 64

5. Mitä minä voisin tehdä? Mitä kaupunki voisi tehdä? 66

- 5.1 Mitä minä voisin tehdä? 67
- 5.2 Onko sinulla vielä jokin muu idea, miten Helsingin luonnon monimuotoisuutta voisi rikastaa? 68
- 5.3 Minkälaisia toimia toivot kaupungilta? 70

6. Yhteenveto tuloksista 72

1. Perustietoja kyselystä ja vastaajista

1.1 Menetelmänä karttakysely

Helsingin luonnon monimuotoisuus -selvitys toteutettiin käyttäen Maptionnaire-karttakyselyä. Karttakyselyn ydin muodostuu kartasta, jolle vastaajat merkitsevät paikkoja ja vastaavat näihin liittyviin jatkokysymyksiin. Kyselyyn vastaaminen ei vaatinut erityistä teknistä osaamista.

The screenshot shows a map of Helsinki with a survey overlay. The survey is titled '2/6 Helsingin luonnon rikkaudet' (2/6 Helsinki's natural richness). It includes a map with a green location pin and a blue arrow pointing to it. The survey questions are in Finnish and ask about natural richness, types of natural areas, and how to improve them. The interface includes a list of natural area types (Järvi, lampi, Joki, puro, Meri, Ranta, Niitty, Kanto, Metsä, Puisto, Muu) and a 'Tallenna' (Save) button.

2/6 Helsingin luonnon rikkaudet

Tiedätkö jonkin paikan, jossa kasvillisuus tai eläimistö on erityisen rikasta ja monipuolista? Voit myös miettiä, mitkä lajit ovat erityisen helsinkiläisiä. Miten luonnon monimuotoisuutta voidaan parantaa näissä paikoissa?

Luontotyyppien monimuotoisuus

Luontotyytit ovat erilaisia maa- ja vesialueita, joissa esiintyy tiettyjä kasvi- ja eläinlajeja. Esimerkiksi meret, rannat, järvet, joet, niityt ja metsät ovat luontotyypejä.

Miten Helsingin luontotyyppien monimuotoisuutta voitaisiin turvata ja parantaa?

Erityistä huomiota vaativa luontotyyppi

Missä sijaitsevat Helsingissä erityistä huomiota vaativat luontotyytit? Miten monimuotoisuutta tulisi kehittää?

Mikä luontotyyppi on kyseessä? Valitse kohdetta parhaiten kuvaava vaihtoehto.

- ☐ Järvi, lampi
- ☐ Joki, puro
- ☐ Meri
- ☐ Ranta
- ☐ Niitty
- ☐ Kanto
- ☐ Metsä
- ☐ Puisto
- ☐ Muu

Jos muu, mikä?

Mikä tekee tästä luontotyyppistä sinulle tärkeän?

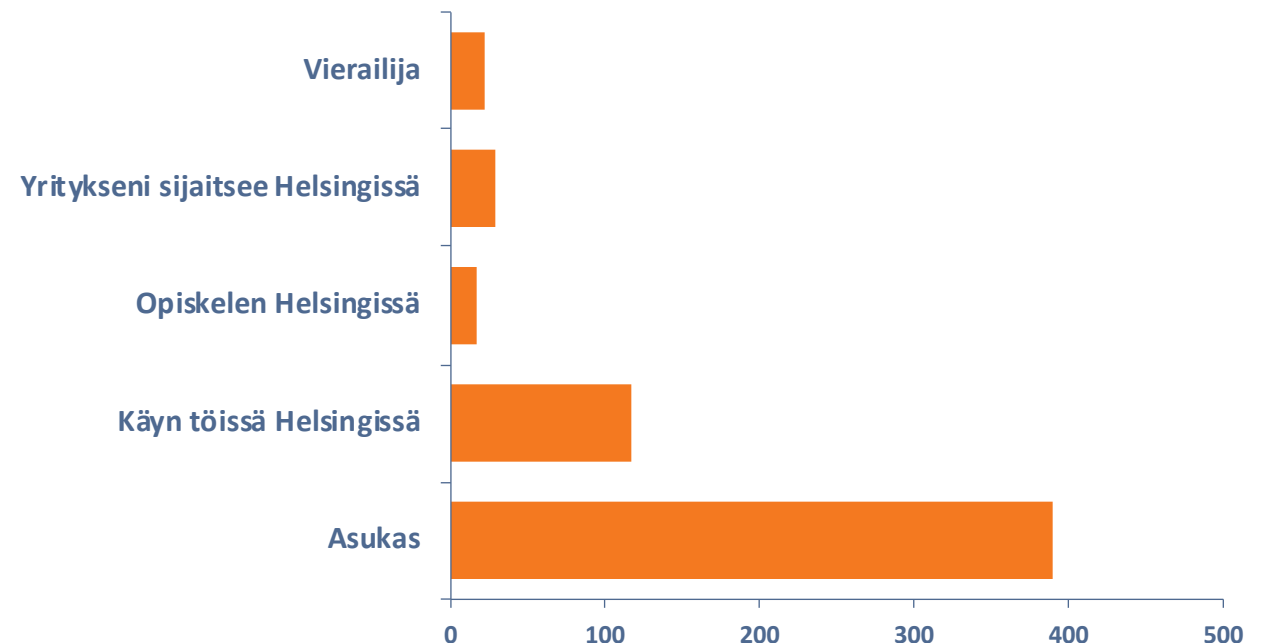
Miten tämän luontotyyppin monimuotoisuutta voisit mielestäsi parantaa?

Tallenna

1.2 Perustiedot vastaajista

- Kysely oli avoinna 8.11.-9.12.2018
- Vastaajien lukumäärä: 883
- Kyselyssä vierailleen lukumäärä (mukaan luettuna ne, jotka eivät vastanneet mitään): 1511
- Karttapaikannusten lukumäärä: 2464
- Avovastauksia jätettiin yhteensä 5474, joista 2293 oli karttapaikannuksiin liittyviä kommentteja ja 3181 tavallisia tekstimuotoisia vastauksia

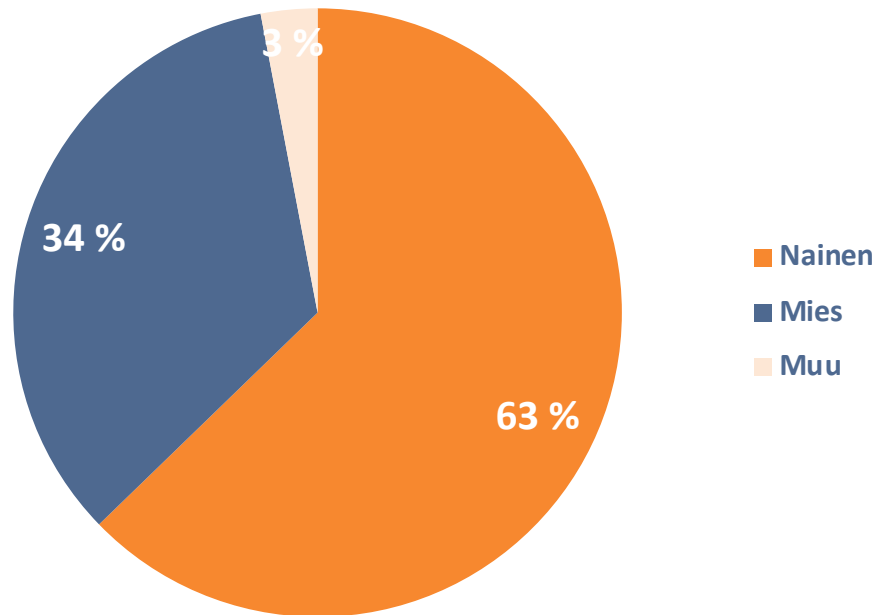
Suhteeni Helsinkiin (n=574)

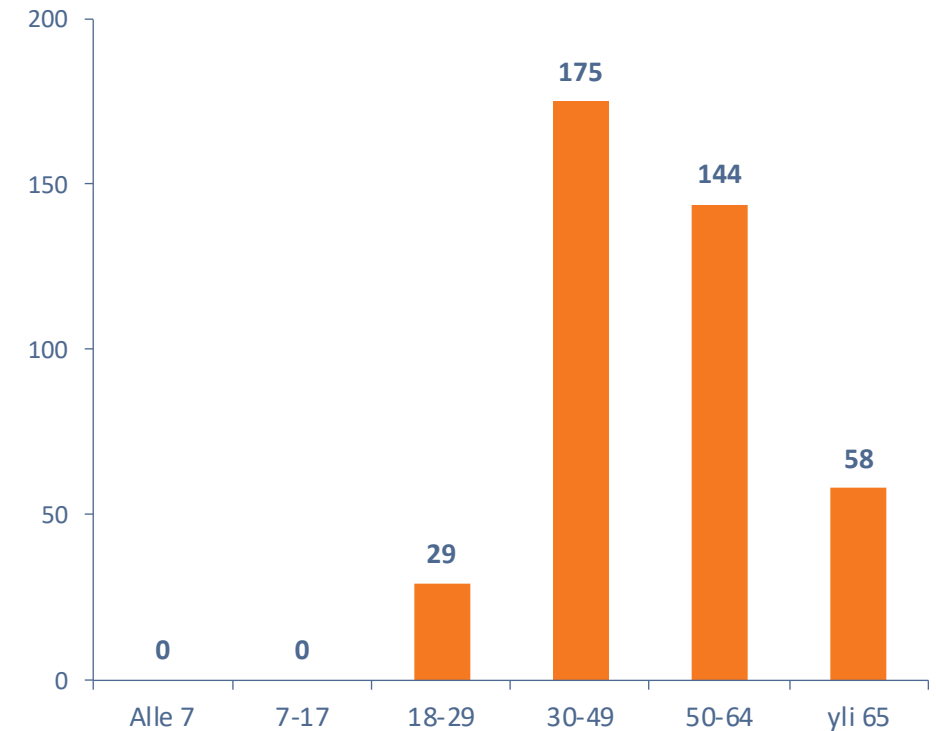
1.2 Perustiedot vastaajista

Vain alle puolet vastaajista vastasi sukupuolta ja ikää koskeviin taustatietokysymyksiin. Heistä 63 % oli naisia, 34 % miehiä ja 3 % muunsukupuolisia. Ikää koskevaan kysymykseen vastanneista suurin vastaajaryhmä oli 30-49 –vuotiaat.

Sukupuoli (n=400)

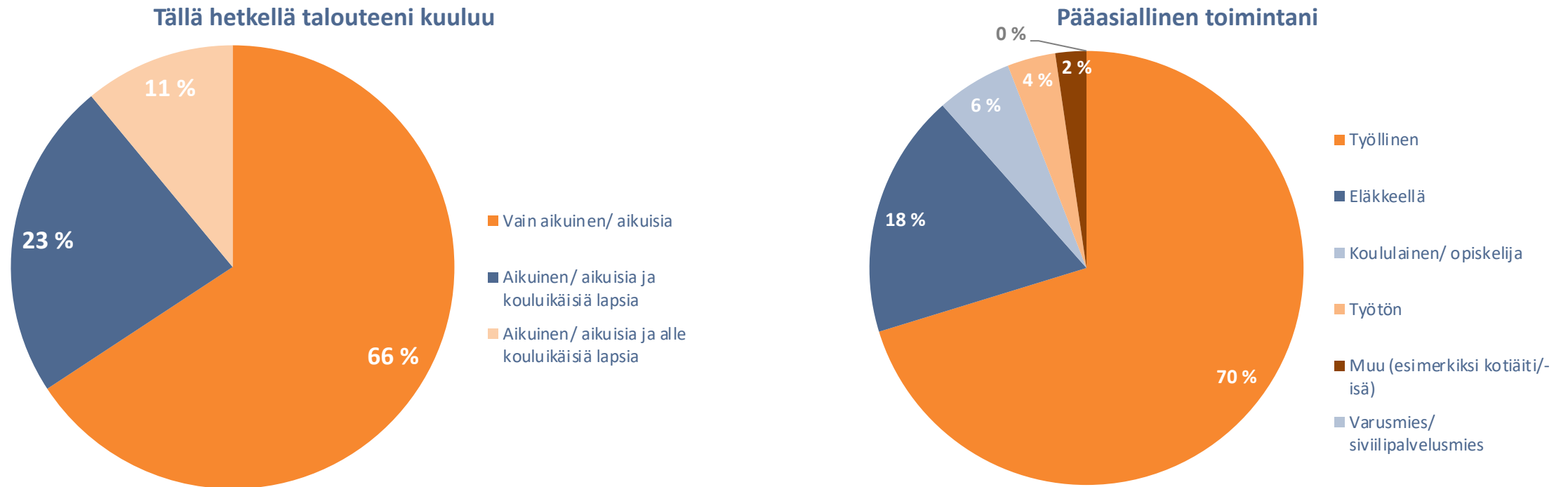

Ikä (n=406)

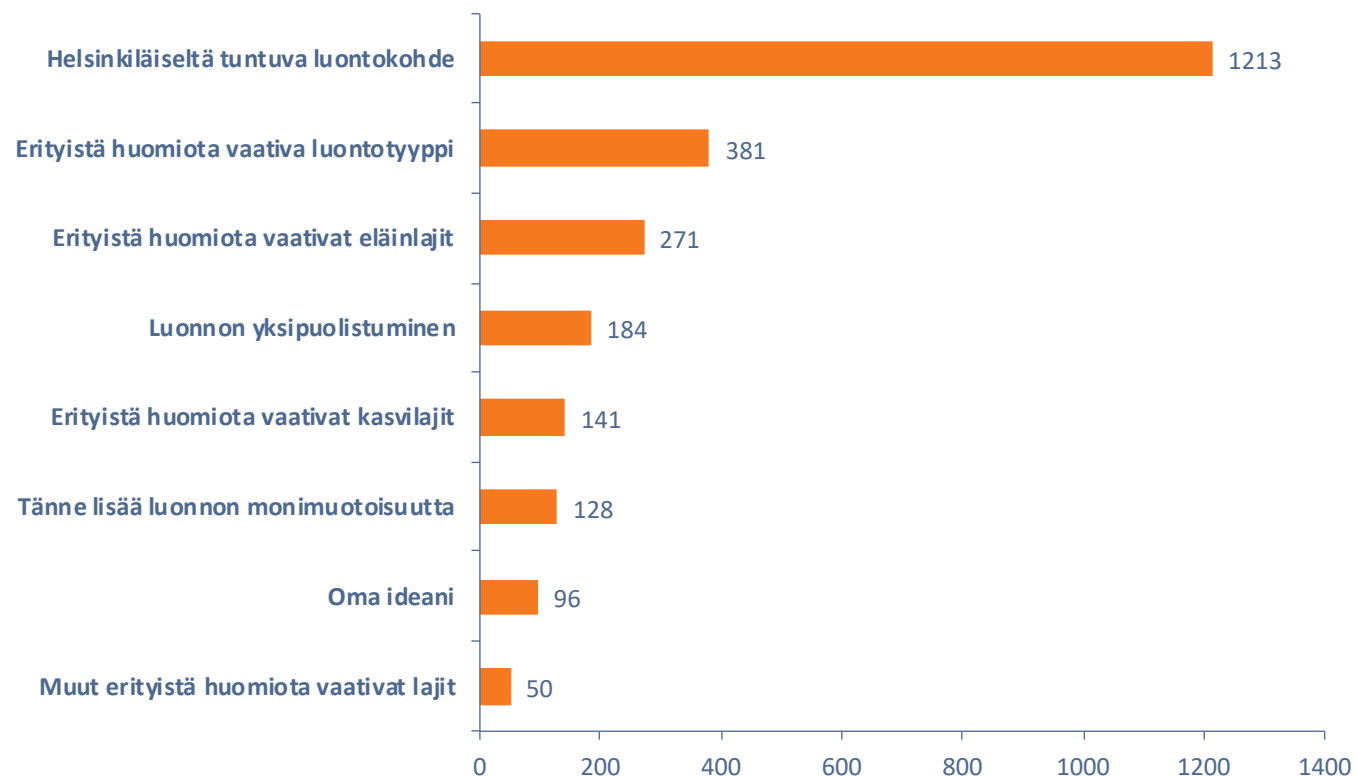
1.2 Perustiedot vastaajista

Taustatietoihin vastanneista suurin osa oli työssäkäyviä (70 %). Vastanneista 18 % kertoi olevansa eläkkeellä ja 6 % opiskelevansa tai käyvän koulua. 66 % taustakysymyksiin vastanneista ilmoitti talouteensa kuuluvan vain aikuisia, 23 % aikuisia ja kouluikäisiä lapsia, sekä 11 % aikuisia ja alle kouluikäisiä lapsia.

1.3 Yhteenveto karttapaikannusten määristä

Vastaajat merkitsivät kartalle yhteensä 2464 paikkaa. Eniten merkintöjä tehtiin helsinkiläiseltä tuntuvaan luontokohteeseen liittyen. Vastauksiin liitettiin runsaasti huolella laadittuja avovastauksia, joissa kuvailtiin kartalle merkittyjä kohteita. Osa karttakysymyksistä oli kyselyn avokysymyksiä täydentäviä: esimerkiksi erityistä huomiota vaativien lajien ja luontotyyppien kohdalla vastaajat saivat valita, jättävätkö he vastauksen pelkästään tekstilaatikkoon, vai merkitsevätkö lajiin liittyvän paikan myös kartalle.

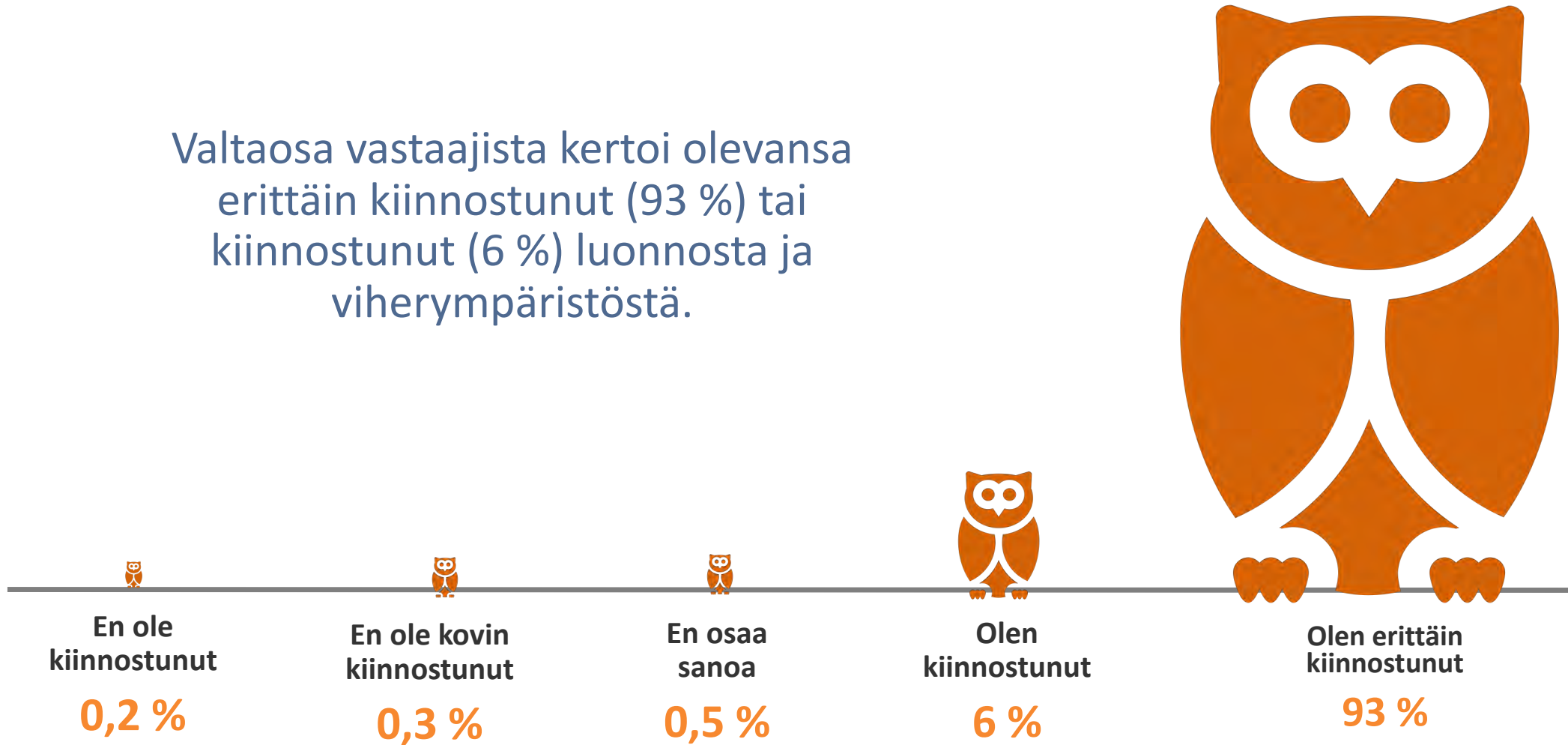

2. Suhteeni Helsingin luontoon

2.1 Vastaajien kiinnostus luontoa ja viherympäristöä kohtaan

Valtaosa vastaajista kertoi olevansa erittäin kiinnostunut (93 %) tai kiinnostunut (6 %) luonnosta ja viherympäristöstä.

2.2 Mikä on ominaista helsinkiläiselle, luontoarvoiltaan rikkaalle kaupunkiluonnolle?

Avovastausten määrä 571

Vastaajat pitivät Helsingin luontoa ennen kaikkea monipuolisena: kaupungista löytyy sekä luonnontilaista luontoa, että hoidetumpaa viherympäristöä. Luonnon kuvailtiin olevan aina lähellä ja helposti saavutettavissa. Luontotyyppien kirjon kuvailtiin ulottuvan metsistä rantoihin ja mereen, ruderaattiympäristöistä niittyihin ja puistoihin.

Helsinkiläisen kaupunkiluonnon ominaispiirteitä kuvailtiin toistuvasti karuksi, mutta samalla myös vehreäksi. Jääkauden muovaamat pinnat, meren läsnäolo, karun kaunis kallioluonto, lehdot ja metsät olivat vastaajien sydäntä lähellä. Paljon mainintoja sai myös kulttuurihistorian vaikutus luontoon erityisesti saaristossa.

*”Helsingin luontoarvoiltaan rikkaimmat kohteet
ovat lähes koskemattomia, merellisiä,
satumetsämäisiä, kaikille avoimia, laajoja,
rakentamiseen integroituja ja hyvin hoidettuja.”*

2.2 Mikä on ominaista helsinkiläiselle, luontoarvoiltaan rikkaalle kaupunkiluonnolle?

Avovastausten määrä 571, poimintoja vastauksista:

- *Kaupunkiluontoa on Helsingissä hyvin monenlaista. Keskeisiä piirteitä mm. meren vaikutus, rantaluonto, jääkauden jäljet ja vuosikymmeniä ennallaan pidetyt kaupungin luontoalueet.*
- *Luontoa kuten metsäsaarekkeitä löytyy eri kaupunginosista. Saarekkeet mahdollistavat kaupunkielämistön: Helsingissä on oravia, jäniksiä, supeja, lepakoita, lintuja ja hyönteisiä. Helsingin luonto on myös merellistä: rantateitä, kallioita, rantametsiköitä. Helsingin luonto ei ole vain hoidettuja puistoja vaan siis myös aitoa luonnonympäristöä, mikä tuo kaupungille Euroopassa omaleimaisuutta.*
- *Meren läheisyys, toisaalta vehreys, toisaalta karuus. Upeat kalliot, puusto ja sammalisto. Linnut. Myös ihmisen vaikutus näkyy harmittavan paljon.*
- *Lähellä ihmisiä, korvaamaton virkistysarvo, yllättävän monimuotoista*
- *Kulttuuribiotoopit, ennen kaikkea linnoitukset, vanhat metsät ja saaristoluonto.*
- *Kova käyttöpaine, paljon erilaisia luonnossa liikkujia. Pienimuotoista ja herkkää.*
- *Helsingissä ei olla koskaan kovin kaukana puistoista tai metsästä. Niistä löytyy hyvin hoidettuja ulkoilureittejä perheille ja rauhallisimmille liikkujille, sekä hoitamaton muille.*
- *Monipuolisuus: Meren läheisyys karuine kallioineen, puistomaiset hoidetut alueet, keskuspuiston metsäisyys, ihmisvilinästä yksinäisyyteen. Urbaania ja modernia mutta kerrostumia alla.*
- *Ilmainen. Rauhallinen.*
- *Puhdas ilma, metsän tuoksu. Linnut, hyönteiset, eläimet. Puhtaus.*
- *Moninaisuus, erilaiset ympäristöt pitkospuista ja hiljaisesta metsästä upeisiin kaupunkipuistoihin.*

2.2 Mikä on ominaista helsinkiläiselle, luontoarvoiltaan rikkaalle kaupunkiluonnolle?

Avovastausten määrä 571, poimintoja vastauksista:

- *Helsinki on merenrantakaupunki, meri on erottamaton osa helsinkiläistä luontoa sielläkin, missä se ei ole aivan lähellä.*
- *Saavutettavuus, meren läheisyys ja käytettävyys*
- *Meren läheisyys, jalot lehtipuut, matala, kukkiva aluskasvillisuus, vehreät lehdot, havisevat haavikot, myös kangasmaan kasvillisuus.*
- *Merellinen Helsinki on minulle tärkeä. Rannat tulisi säilyttää kaikkien stadilaisten käytössä! Varsinkin rantalehdot ja kalliot ovat viihtyisiä ja niissä on omanlaisensa tuoksu ja tunnelma.*
- *Rakastan virtaavaa vettä. Minulle erityisen tärkeitä ovat kaupungin läpi virtaavat joet ja purot kuten Mätäjoki, Haaganpuro, Longinoja. Purojen ympäristö lehtoineen, kosteikkoineen ovat olennainen osa luontoelämystäni*
- *Keskuspuisto ja sen vanhat metsät. Aarnimetsä erityisen vaikuttava.*
- *Keskuspuisto on tärkeä happitehdas. On tärkeää, että se pysyy yhtenäisenä keskustaan saakka. Metsät ovat erittäin tärkeitä helsinkiläisten mielenterveyden ja hyvinvoinnin vuoksi.*
- *Että kunnon metsiäkin vielä löytyy muualta kuin täyteen pakatusta Nuuksiosta! Kaupunkilaiselle pitää olla lähietäisyydellä mahdollisuus metsään, ihan arkenakin!*
- *Vanhat metsämäiset puistot kuten Patterinmäki ja Talin alue. Siellä on runsas kasvillisuus ja eläinkunta. Paljon lintulajeja ja nisäkkäitä. Olen tavannut hirven ja peurankin.*
- *Kaupungin puistoista löytyvät vanhat, erittäin kookkaat puut, muutamat suuret havupuualueet sekä jokien tai purojen koskemattomat reunat.*

2.3 Helsinkiläiseltä tuntuva luontokohte

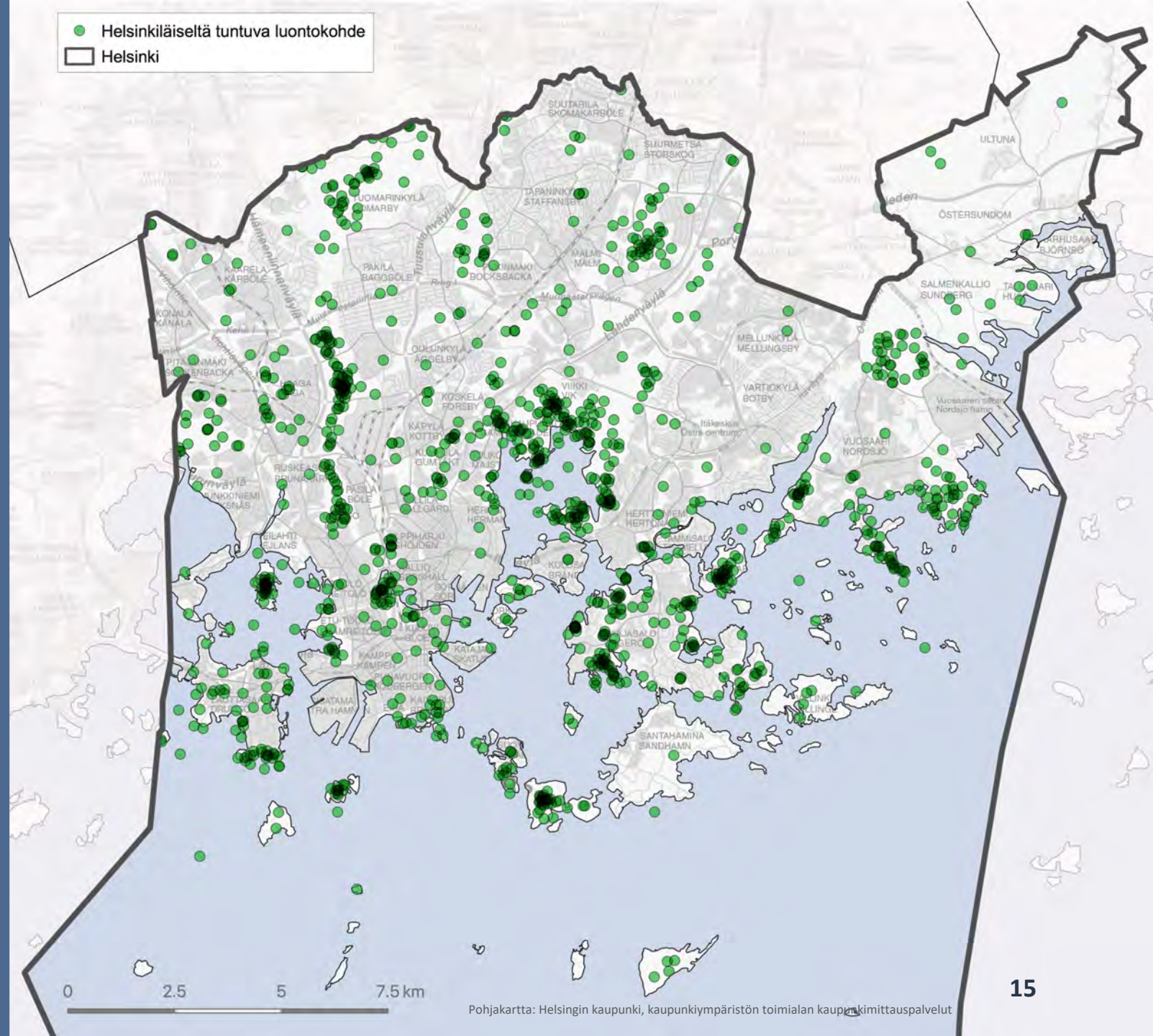
Merkintöjä kartalla 1213, kommenttien määrä 942

Halutessaan vastaajat saivat paikantaa helsinkiläisiä kaupunkiluontokohteita myös kartalle. Vastauksissa toistuivat samat teemat kuin edellä esitetystä avokysymyksessäkin: helsinkiläiseen luontoelämykseen liittyvät vahvasti meri, kalliot, metsät, läheinen sijainti sekä luonnon ja kaupunkitilan kohtaaminen.

Eniten merkintöjä keräsivät rantojen suositut virkistysalueet, saaret ja kaupunkimetsät. Erityisen helsinkiläisinä luontokohteina vastaajat pitivät Vallisaarta, Vanhankaupunginlahtea sekä Keskuspuistoa.

"Meri, kulttuurihistorian ja villiintyneen luonnon yhdistelmä"

Keskuspuiston "metsän tuntu" on Helsinkiläistä luontokokemusta syvimmillään.

2.3 Helsinkiläiseltä tuntuva luontokohde: Vastaajien lataamat kuvat

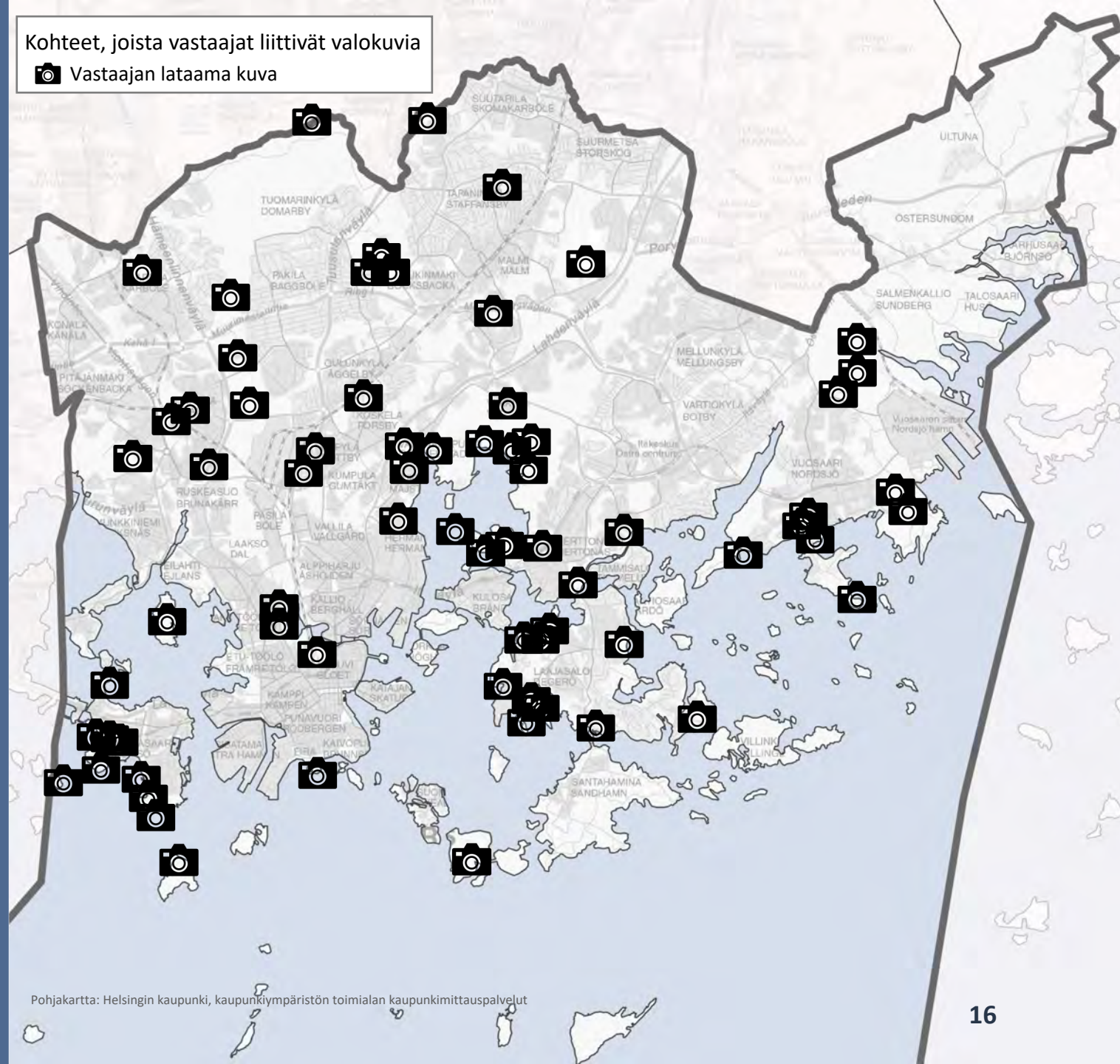
88 vastaajaa liitti helsinkiläiseltä tuntuvasta luontokohteesta kuvan. Kuvia pystyi lisäämään karttamerkinnän yhteydessä.

Kuvia liitettiin melko laajasti ympäri kaupunkia, tiheimmin eniten karttavastauksia keränneisiin paikkoihin, kuten Lauttasaaren rannoille, Laajasalon rannoille ja Vanhankaupunginlahdelle. Kuvat olivat monipuolisia ja hienoja otoksia Helsingin eläimistä, kasveista ja luontotyypeistä.

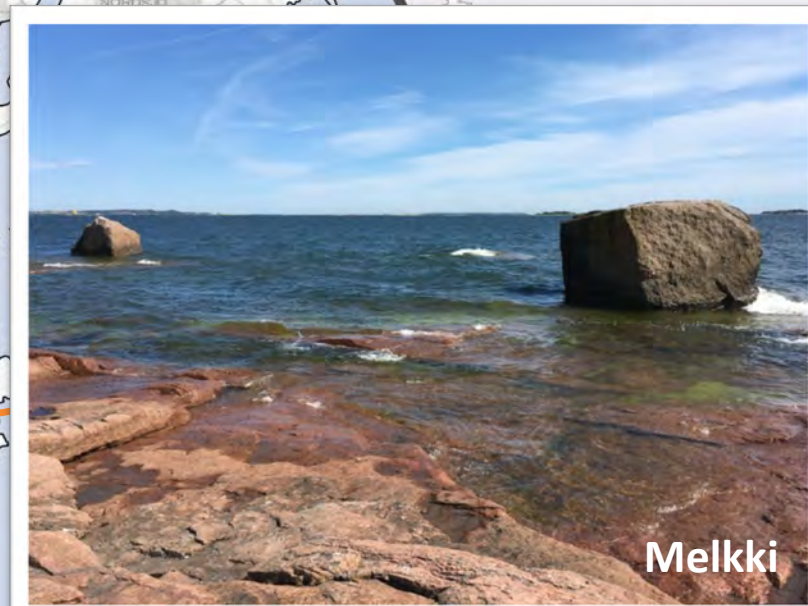
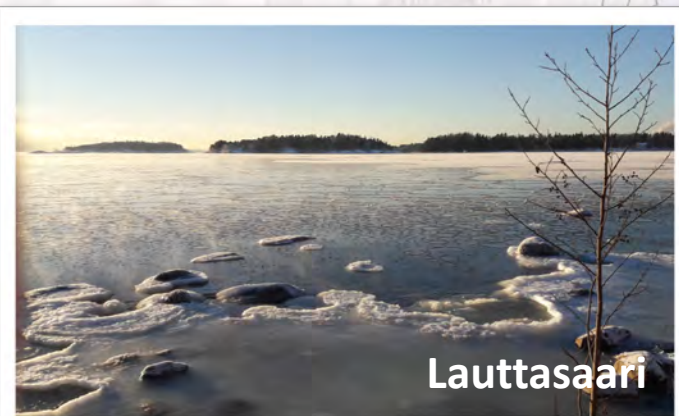
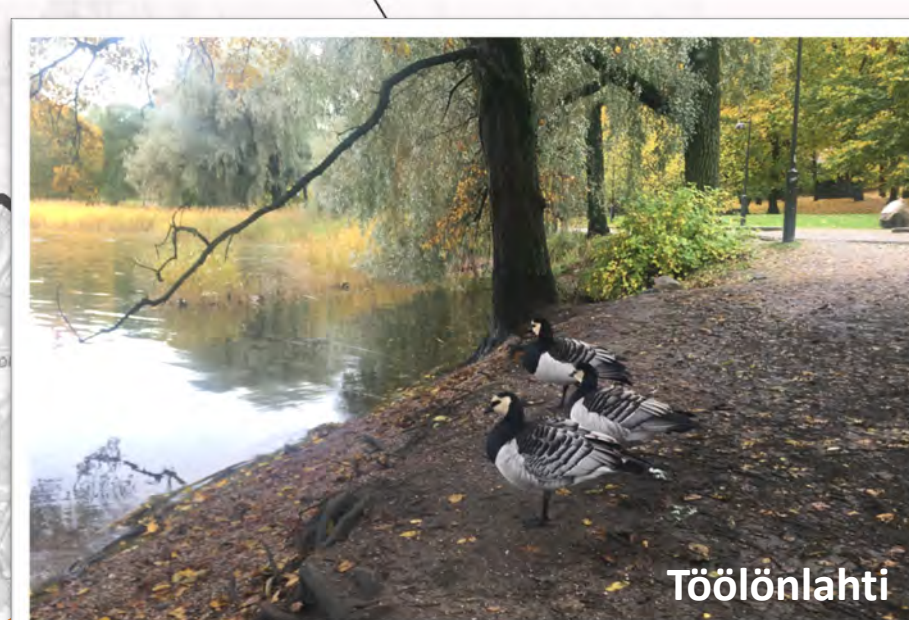
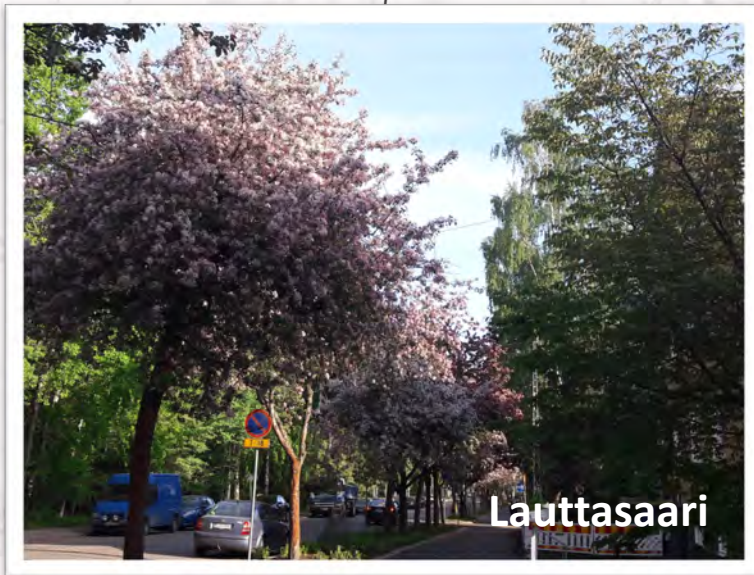
Seuraaville sivuille on koostettu muutamia vastaajien lataamia valokuvia eri puolilta Helsinkiä.

Kohteet, joista vastaajat liittivät valokuvia

 Vastaajan lataama kuva

Kuvat: Asukaskyselyn ”Rikas ja rakas Helsingin luonto” vastaajien kuvalatauksia
Pohjakartta: Helsingin kaupunki, kaupunkiympäristön toimialan kaupunkimittauspalvelut

Laajasalo

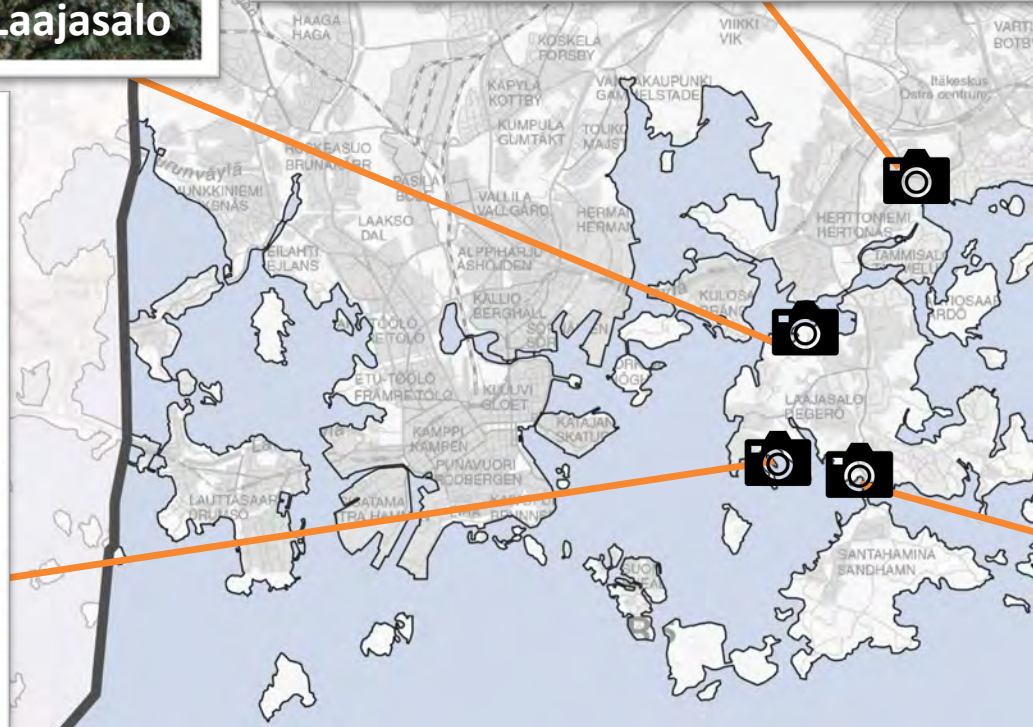
Roihuvuori

Vuosaari

Laajasalo

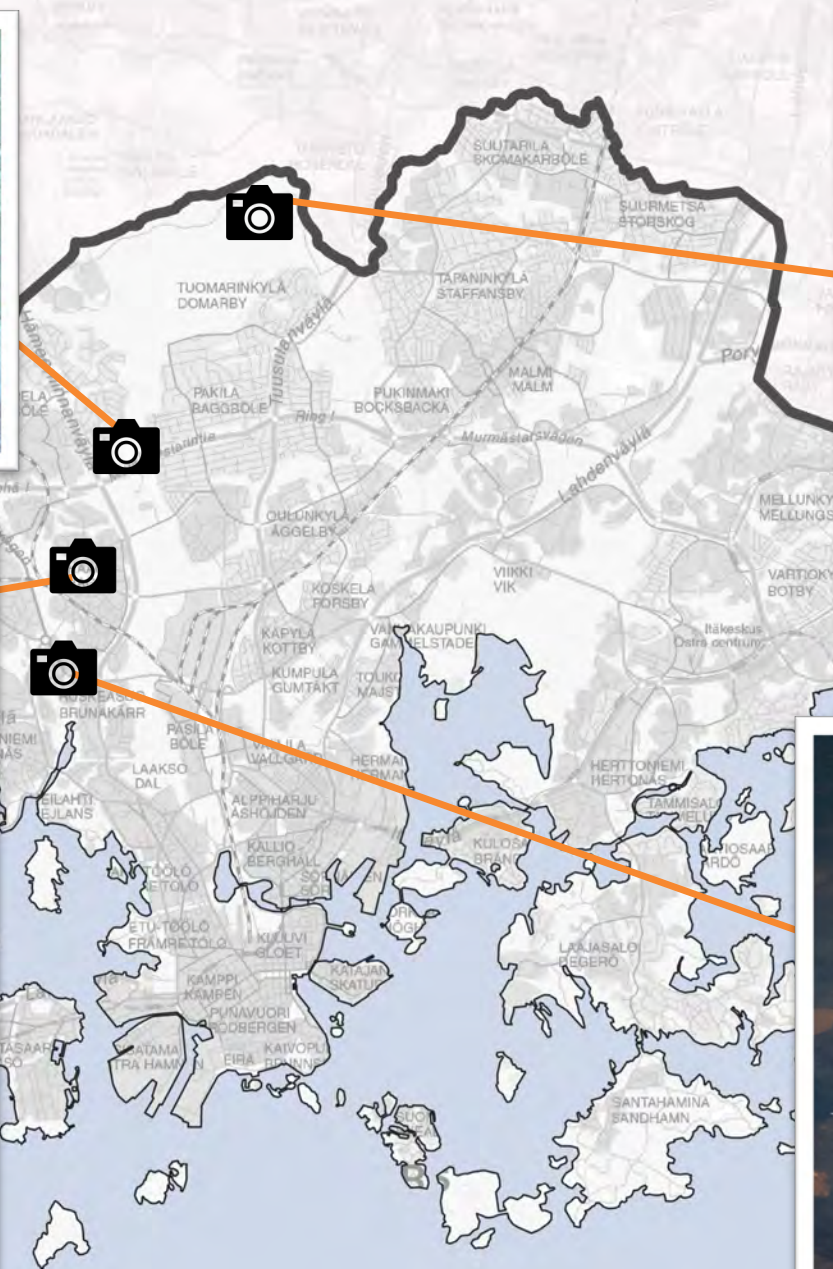

Laajasalo

Kuvat: Asukaskyselyn "Rikas ja rakas Helsingin luonto" vastaajien kuvalatauksia
Pohjakartta: Helsingin kaupunki, kaupunkiympäristön toimialan kaupunkimittauspalvelut

Keskuspuisto

Ruutinkoski

Pohjois-Haaga

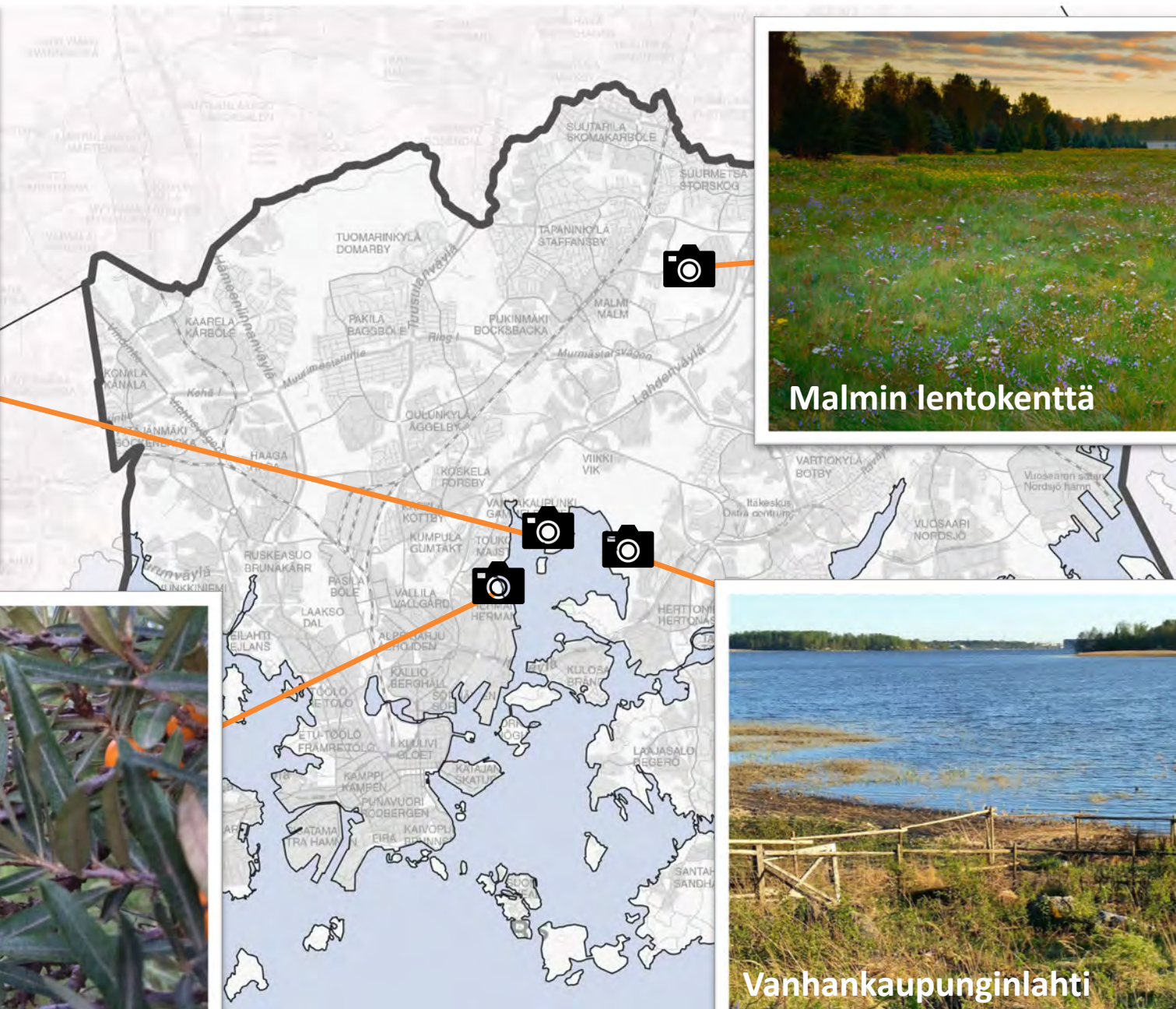
Haaganpuro

Vanhankaupunginlahti

Arabianranta

Malmin lentokenttä

Vanhankaupunginlahti

Kuvat: Asukas- ja ympäristökyselyn "Rikas ja rakas Helsingin luonto" vastaajien kuvalatauksia
 Pohjakartta: Helsingin kaupunki, kaupunkiympäristön toimialan kaupunkimittauspalvelut

2.3 Mikä on ominaista helsinkiläiselle, luontoarvoiltaan rikkaalle kaupunkiluonnolle?

Avovastausten määrä 942, poimintoja vastauksista:

- Töölönlahti, Linnunlaulu ja Stadioninmäki Mäntymäkeen ja Talvipuutarhoineen on diversiteetiltään mitä monipuolisin ympäristö, jossa täysin artifikaalinen kuten Talvipuutarha ja lähes luonnontilainen vanha metsä maauimalan takana sekä Hesperian hoidettu puisto ja lahden vesielementti ja Linnunlaulun huolimattomuus tukevat toisiaan. Alueen pikku kahvilat ovat pittoreski lisä luontonautintoon.*
- Pihlajamäen kalliot ovat järisyttävän upea näky; kallioinen maaperä on tosi Helsingiä!*
- Vapaus, kalliot ja meri. Rikas linnusto. Jäljet kalliossa. Päiväkodin lasten luontoretkipaikka. Rikkaus ja haavoittuvuus keskellä kaupunkia tarjoaa niin monille ihmisille mahdollisuuden hengähtää.*
- Riistavuoren kalliot on lähellä, helposti saavutettavissa ja nopea yhteys Keskuspuistoon. Paljon tikkoja, pikkulintuja, siilejä ja muutama kettukin asustaa aluetta.*
- Kalliometsä asutuksen lähellä, minulle hyvin Helsingiläistä.*
- Keskuspuisto talvella. Luonnonrauhaa, metsän tunnelmaa ja latuja ratikkamatkan päässä.*
- Lähtöpaikka melomaan. Helsingissä tarvitaan paikkoja joista pääsee virkistäytymään merelle niin kesällä kuin talvella*
- Meren rannalla, näkymä kaupunkiin*
- Harakassa voi kaupunkilaislapsi nauttia luonnosta, vaikkapa lintuja tai sammakoita tarkkaillen. Ihanat tuomimetsiköt keväisin. Talvella Harakan kiertäminen jäätä pitkin kuluu ulkoiluun.*
- Uljas, iäkäs metsäluonto, jonka helsinkiläiset valitsivat virkistyskohteeksi jo 1800-luvulla höyrylaivaliikenteen ja huvila-asutuksen myötä.*

2.3 Mikä on ominaista helsinkiläiselle, luontoarvoiltaan rikkaalle kaupunkiluonnolle

Avovastausten määrä 942, poimintoja vastauksista:

- *lökäs lintu-, jäkälä-, sammal- ja lahopuurikas kalliometsä meren äärellä. Alueen paras sienimetsä. Suurta topografista vaihtelevuutta. Yli satavuotiaita puita. Keidas.*
- *Mätäjoki - Vantaanjoen entinen uoma - on minulle, vuodesta 1969 Pitäjänmäellä asuneelle SE luontokohde. Katselin Mätäjäoenvartta aikalailla uusin silmin, kun kouluttauduin aikuisiällä puutarhuriksi, ja yhden kesän kotitehtävä oli koostaa herbario. Minun kaikki kasvit ovat Mätäjoen varrelta, Pitäjänmäeltä. ❤️*
- *Alppiruusuapuisto on tietysti upea, vaikkakin loisto kestää vain hetken. Se on monelle oikea nähtävyys ja mielestäni tällaisia "luontonähtävyyksiä" voisi olla puistoissa enemmänkin, eli että tietyssä puistossa keskitytään johonkin yhteen asiaan ja panostetaan siihen oikein kunnolla. Myös syötävien kasvien määrää kaupungin puistoissa voisi lisätä huomattavasti. Voisi olla esimerkiksi omena-, luumu- ja kirsikkapuupuistoja, joista saa poimia puiden hedelmiä syksyllä vapaasti, tai sitten villiyrttipuistoja samalla periaatteella jne.*
- *Lähellä keskustaa mutta silti luonnon rauha aistittavissa. Keväisin lintukonsertteja, joista satakielten esitykset hurmaavimpia.*
- *Aikuisena minun kesä kuluu täällä. Meri lähellä, tikka nakuttaa, läheltä kuuluva lokin nauru. Koskematon metsä, kaupunki on lähellä muttei kuulu kunnolla tänne asti. Vene kulkee ohi hiljaa, pieni puheensorina täyttää illan. Kesän rauha kaupungin lähellä.*
- *Uimassa käydessä voi samalla aistia mökkitunnelmaa ja katsella metron liikennettä.*
- *Lammassaareen menevillä pitkospuilla Arabianrannan kaupunginosa on ihan vieressä, ja ratikka kirskuu kääntöpaikalla. Silti on vahva tuntemus luonnon sylissä olemisesta. Pitkospuureitti on kaupungin lahja asukkaille.*

3. Helsingin luonnon rikkaudet

3.1 Luontotyyppien monimuotoisuus

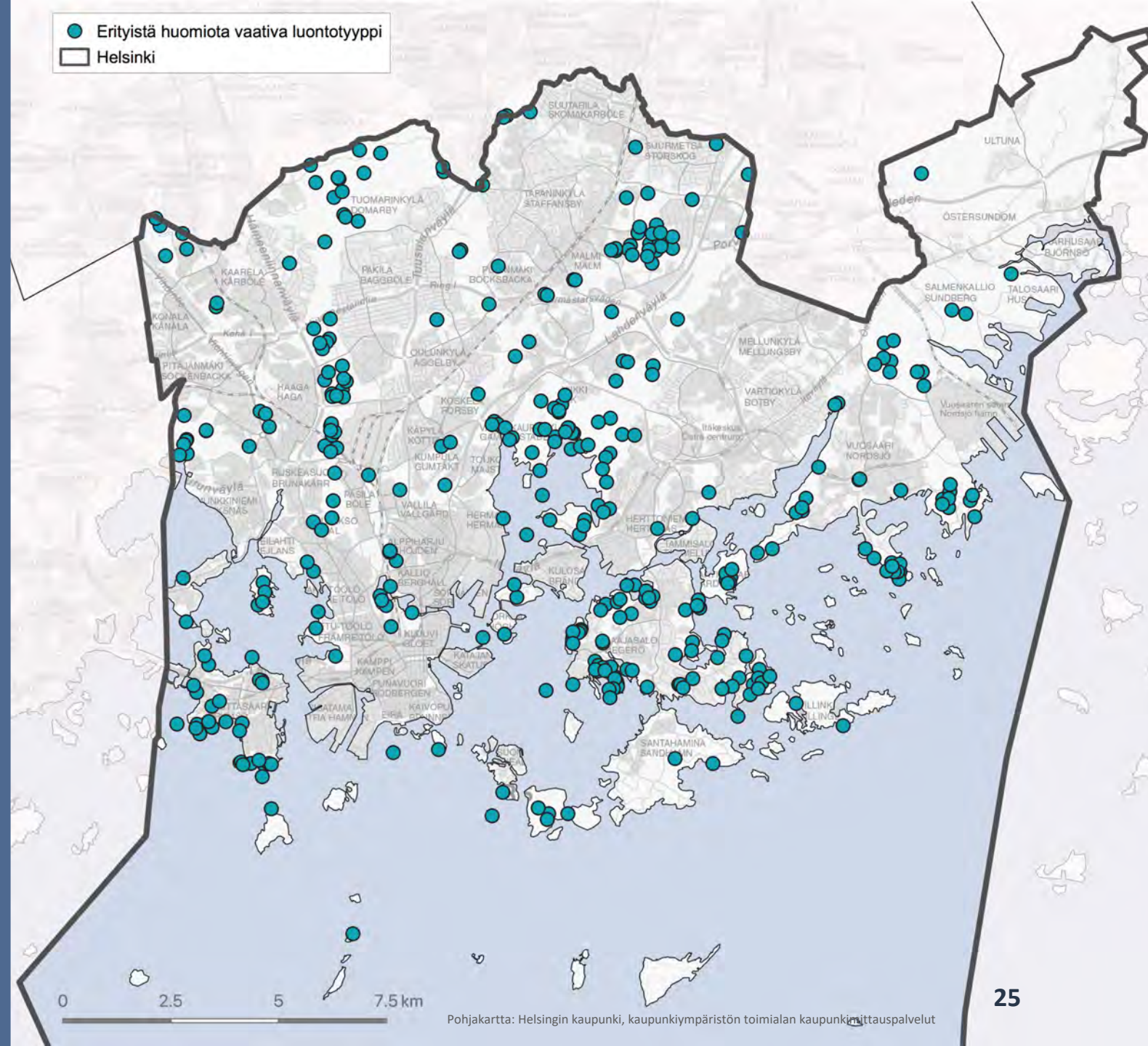
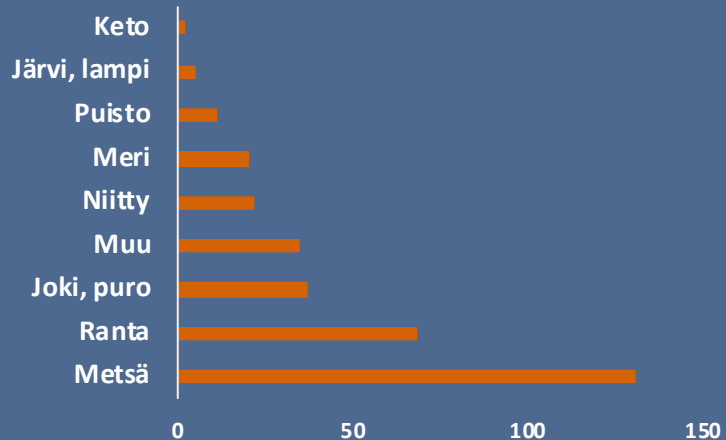
Erityistä huomiota vaativat luontotyyppit

Missä sijaitsevat Helsingissä erityistä huomiota vaativat luontotyyppit ? Miten monimuotoisuutta tulisi kehittää?

Merkintöjä kartalla 381, avovastausten määrä 593 (kaksi avokysymystä)

Vastaajia pyydettiin merkitsemään kartalle Helsingissä esiintyviä luontotyyppejä, jotka vaativat erityistä huomiota. Jatkokysymyksessä vastaajat saivat määritellä, mikä luontotyyppi on kyseessä ja miksi siihen pitäisi kiinnittää huomiota. Eniten kartalle merkittiin metsiä, rantoja ja virtaavia vesiä. Tulokset on eritelty seuraavilla sivuilla luontotyyppien mukaan.

Mikä luontotyyppi on kyseessä?

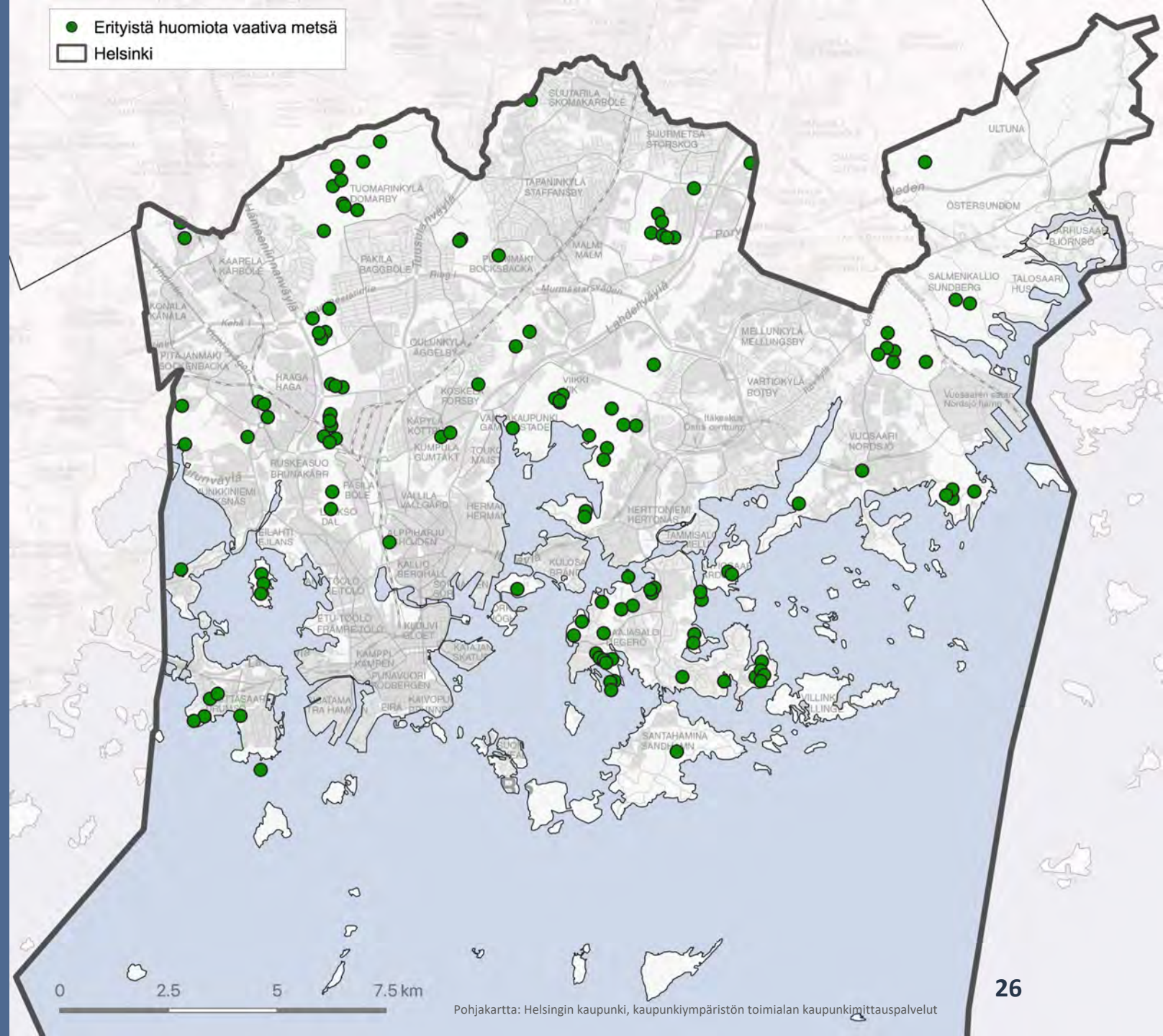
Erityistä huomiota vaativat luontotyypit: Metsät

Merkintöjä kartalla 131

Vastaajat kuvailivat toistuvasti, kuinka suuri merkitys metsillä on monimuotoisen lajiston kannalta, mutta toisaalta myös virkistysalueina. Vastaajat pitivät tärkeänä erityisesti metsien luonnontilaisuutta, laajaa pinta-alaa ja yhtenäistä verkostomaista rakennetta. Metsiin liittyvistä vastauksista kuvastui vastaajien huoli lähimetsien pienenemistä ja luonnontilaisuuden vähenemistä kohtaan.

Monenlaisia metsiä pidettiin tärkeinä: pienet lähimetsät, laajemmat metsäalueet kuten Keskuspuisto, rantametsät, lehdot sekä havu-, lehti- ja sekametsät saivat kaikki omat mainintansa. Vastauksissa kerrottiin havaintoja metsien lajeista sekä kuvailtiin geologisia muodostumia.

Metsien monimuotoisuutta toivottiin kehitettävän säilyttämällä luonnontilaisia alueita sekä pitämällä hoitotoimenpiteet minimaalisina, esimerkiksi vain kulkuväylien läheisyydessä. Lahopuuta toivottiin lisäävän ruokkimaan monimuotoisuutta. Rakentamisen vaikutuksista oltiin huolissaan: toivottiin metsien pirstaloitumisen välttämistä ja viheryhteyksien turvaamista, sekä tienylityspaikkoja eläimille.

Erityistä huomiota vaativat luontotyypit: Metsät

Poimintoja avovastauksista

Mikä tekee tästä luontotyypestä sinulle tärkeän? (avovastausten määrä 110)

- Metsä on paikka, joka antaa mahdollisuuden monimuotoiselle luonnolle. Vanha metsä, sen mikrotason toiminnot ylläpitävät elämää. Hyönteiset ja kovakuoriaiset antavat ravinnon linnuille. Metsä on kaupungin keuhkot.*
- läkäs, eliöstörikas viherkeidas, jossa satavuotiaita puita, vaihtelevaa topografiaa, jumalaista jäkälöitynyttä kalliota, runsas mustikkavarvikko ja sienisato.*
- Keskuspuisto on jo nyt hyvin kapea viherkäytävä keskellä täyteen rakennettua Stadia. Ei kavenneta sitä enää yhtään tai se katkeaa. Vaalitaan Haagan-Maunulanpuroa, jotta sen taimenkanta ja muu eliöstö saa kunnostusten myötä kehittyä paremmaksi*
- Tonttuvuori, jossa upeita mäntyjä, sammalia, sieniä ja jäkäliä.*
- Lehtipuuvoittoista rantametsää ei Helsingissä ole liikaa.*
- Uutela on mahtava kokonaisuus, jossa on paljon metsäisiä ja merellisiä luontotyypppejä. Näistä minulle tärkeän tekee niiden muodostama kokonaisuus ja luonnontilaisuus*
- Vanhankaupunginlahtea ympäröivät vanhat metsät ovat pinta-alaltaan pieniä, mutta tarjoavat silti elinympäristön huikean monipuoliselle lajistolle.*
- Maunulan ja Metsälän seudun haapakuusimetsät ja pähkinäpensaslehdot ovat erittäin monimuotoisia. Siellä virtaa herkkä purotaimenen joki. luontopolku ohjaa liikkumaan erilaisissa maastoissa ja herättää kiinnostusta erilaisiin ympäristöihin.*

Erityistä huomiota vaativat luontotyypit: Metsät

Poimintoja avovastauksista

Miten tämän luontotyypin monimuotoisuutta voisi mielestäsi parantaa? (avovastausten määrä 100)

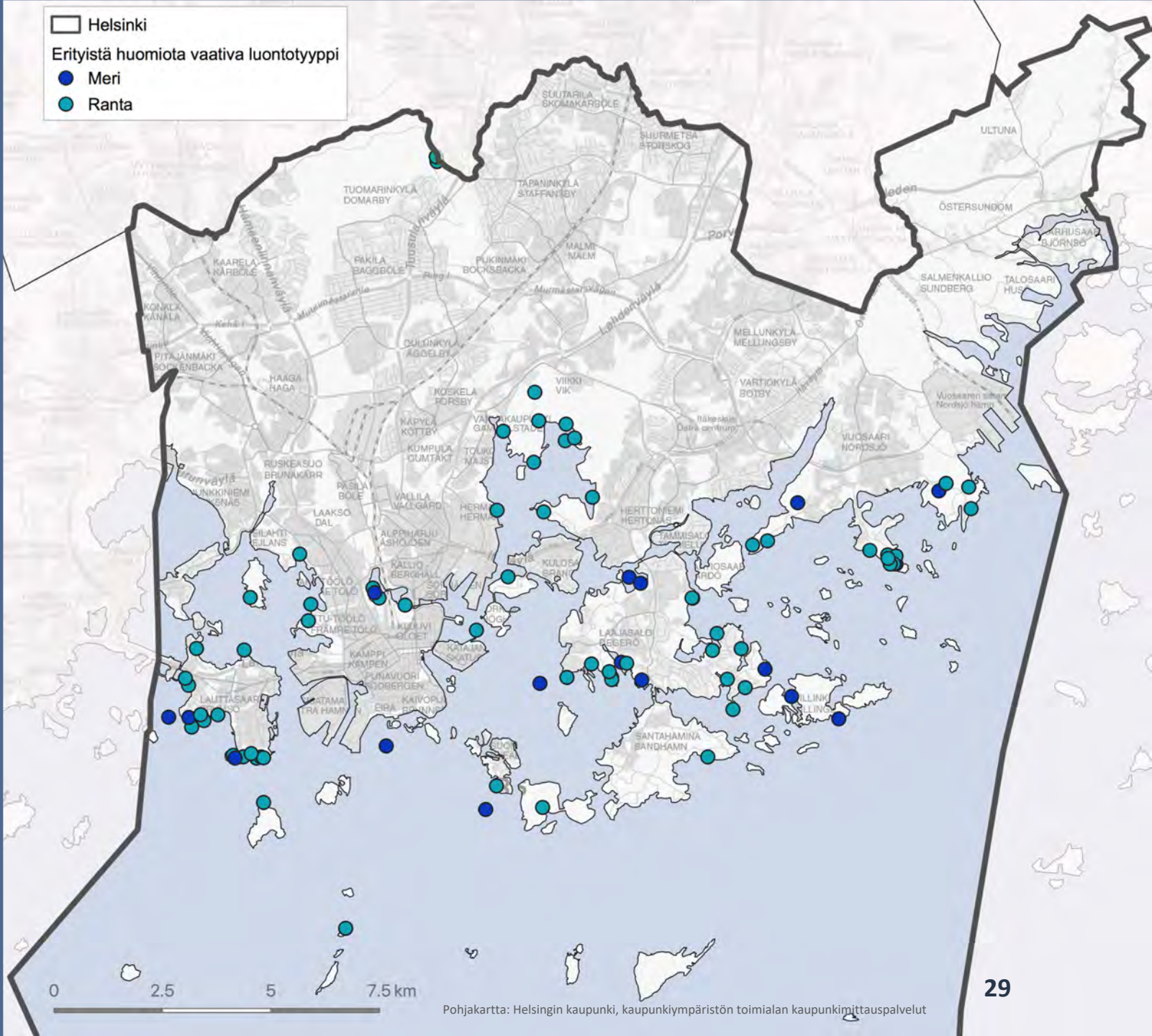
- *Hoitamalla luonnollista lahottajapuiden kuntoa, suojelemalla koneiden meteliltä historiallisia rantoja, luonnon erikoislajeja.*
- *Säilyttämällä viherkäytävä Viikin luonnonsuojelualueelle ja helpottamalla eläimistön kulkua valtavyölien yli; esim. oraville juoksulankoja ja siileille ja ketuille alikulkutunneleita*
- *Kytkeytyneisyyttä pitäisi turvata ja mielellään myös edistää lisää. Hallittua hoitamattomuutta voisi suosia.*
- *Lahopuuston lisääminen, lentokenttätoiminnan jälkeen tietyillä alueilla pitäisi antaa haavikoiden ja lehtimetsien antaa kehittyä, kun pakollisia kiitorataraivauksia ei tarvitse suorittaa*
- *Metsien käsittelyt rajoitettuja, pääsoin ulkoilureittien varsilla. Lahopuuta lisää, Lehtipuiden suosiminen. Pienimuotoiset korpien luonnontilan palautukset ehkä tarpeen?*
- *... Myös valaistuksen osalta näitä metsäalueita voisi miettiä: keinovalaistusta voisi paikoin vähentää, ilman että virkistyskäyttö mitenkään kärsii siitä. Esim. metsäalueisiin rajautuvat leikkipuistot voisivat hyvin olla öisin pimeinä, kun eivät ole käytössä. Ulkoiluteiden valot voisivat himmentyä silloin kun kulkijoita ei ole.*
- *Virkistyskäytön ohjaamiselle huolehditaan, että metsät ja kalliot eivät kulu liikaa*
- *Kuluminen kuriin, pois maastopyörät ja roskiksia joita myös tyhjennetään jotta roskaaminen vähenee*
- *Kyse ei lähimetsien suhteen ole mielestäni niinkään monimuotoisuuden parantamisesta - ne ovat tarpeeksi monimuotoisia jo itsessään - vaan olemassa olevan luontotyypin turvaamisesta. Lähimetsät on jostain syystä nähty Helsingin kaavoituspolitiikassa tiivistämisen kohdealueina, ja niitä on monessa paikassa raivattu rakentamisen tieltä, välillä täysin turhaankin. Lähimetsiin tulisi suhtautua hyödyttömän joutomaan sijaan arvokkaana virkistysalueena, joka juuri sellaisena kuin on tuottaa merkittäviä terveyspalveluita lähiseudun asukkaille.*
- *Rinteissä ja kallioilla kasvavia metsiä ei saa jättää liian kapeiksi. Rakentamisessa pitää huomioida, kuinka rakentaminen muuttaa kallioluonnon hydrologiaa.*

Erityistä huomiota vaativat luontotyytit: Meri ja rannat

Merkintöjä kartalla rannat 68 ja meri 20

Meri ja rannat liitettiin vastauksissa olennaiseksi osaksi Helsingin luontoa. Vastauksissa nostettiin esiin enimmäkseen rantaluontoa: kallioita, kaislikkoja, rantametsiä, hiekkarantoja ja näissä viihtyviä lajeja, kuten lintuja ja käärmeitä. Puhtaasti mereen liittyviä vastauksia jätettiin vähemmän, ja ne liittyivät enimmäkseen maisemaan ja merellisyyden kokemuksiin, mutta myös rakkoleväesiintymä, hyljehavainnot ja Itämeren huono vointi mainittiin.

Rantojen monimuotoisuutta toivottiin turvattavan kurtturehtiruusua hävittämällä, rantaniittyjen nitolla sekä suojaisten merenrantojen ennallistamisella luonnontilaisiksi. Rantojen ja meren roskaantumisen ehkäisemiseksi ehdotettiin tiiviiden roska-astioiden lisäämistä, jotteivat maahan heitetyt roskat päätyisi mereen. Maaston kulumisen ja lintujen pesimärauhan vuoksi toivottiin paikoin selkeämpää ihmistoimien ja luonnon erottelua ja esimerkiksi selkeämpiä polkuja.

Erityistä huomiota vaativat luontotyytit: Meri ja rannat

Poimintoja avovastauksista

Mikä tekee tästä luontotyytistä sinulle tärkeän? (72 avovastausta)

- *Erikoisen kirkas vesi ja rakkolevä metsä.*
- *Itämeri voi todella huonosti*
- *Avoin meri, rantahietikot ja lähiluodot muodostavat hienon kokonaisuuden*
- *Hiekkarannoilla on omintakeinen kasvi- ja eläinlajisto.*
- *Hienot matalat kalliot jossa näkyy graniittia raitoina*
- *Lauttasaaren rannoilla on avomerimäisiä karuja rantoja ihan asutuksen kupeessa. Takaniemi ja Länsiulapanniemi ovat jotenkin erityisen luonnonläheisiä rauhoittumisen paikkoja.*
- *Meri on mielelle tärkeä. Lahdella pesii vesilintuja, myös joutsenia. Kaislikossa suhisee 😊*
- *Meren ja metsän yhteys: kun täällä käyskentelee, saa itsensä asetettua mittakaavaan: ihminen on vain pieni elementti maailman kokonaisuudessa. Metsä ja meri tuovat rauhaa.*
- *Olen nähnyt täällä hylkeitä ja monenlaisia meri- ja rantalintuja. Harrastan uimista meressä.*
- *Meren rannalla oleva harju on harvinaista herkkua Helsingissä, joka pitäisi suojata kulumiselta ja tulevalta kovalta käyttöpaineelta poluttamalla ja rajaamalla uusien polkujen syntyä sekä kasvillisuuden kulumista.*
- *Eläimistö, linnut, kaislikko ja rantapensaat ovat ainutlaatuiset ydinkeskustan tuntumassa. Lahdella pesii ja esiintyy monta uhanalaista lintulajia.*
- *Kallioinen kasvillisuus*

Erityistä huomiota vaativat luontotyypit: Meri ja rannat

Poimintoja avovastauksista

Miten tämän luontotyypin monimuotoisuutta voisi mielestäsi parantaa? (62 avovastausta)

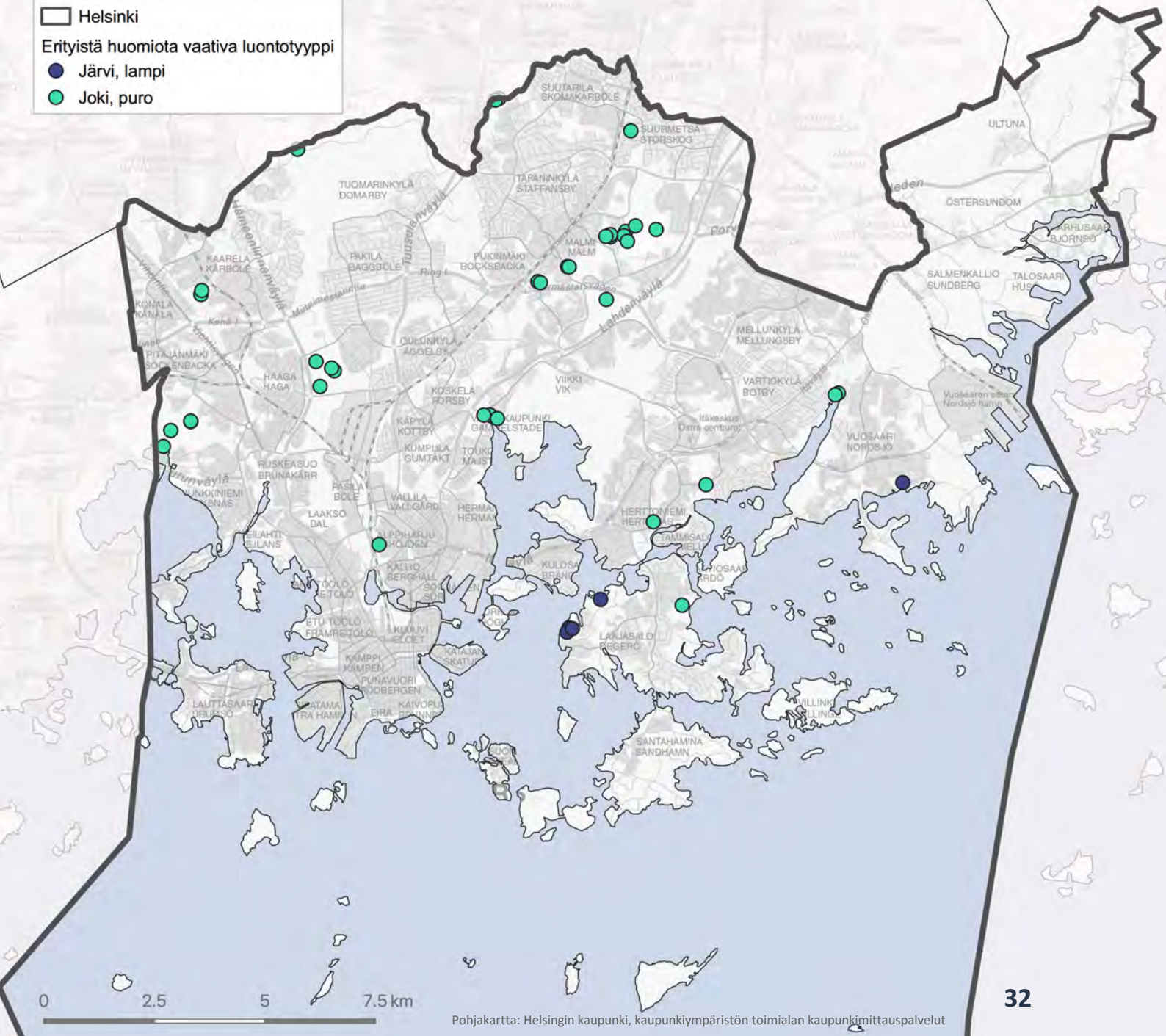
- *Kurtturuusun valtaama ranta tulisi ennallistaa raivaamalla ruusut pois.*
- *Ruusupuskat pitää säilyttää jotta rantakäärmeille turvallinen ympäristö*
- *Rantaniittyjen niitto. Umpeenkasvun estäminen.*
- *Kartoitus lajistoista. järkevä reititys ihmisille (saaristo)*
- *Suojaisimmista merenrannoista tulisi aloittaa palauttaminen luonnonmukaisemmiksi. Tämä voidaan tehdä suunnittelemalla hyvin eli siis säilyttämällä myös rantojen tekninen stabiilius.*
- *Vesien ja rantojen suojelua parantamalla, ja esim. roskaisuutta vähentämällä. Vesilinnuille tärkeitä levähdysalueita turvaamalla.*
- *Eliminoimalla kanadanhanhet, jotka ulostavat rannan täyteen ja kasvit kuolevat.*
- *Pidetään huolta että roskiksia ja käymälöitä on riittävästi, pysyy paikat siistinä.*
- *Ylläpitämällä polkuverkostoa, ettei koko alue rasitu. Lisäksi tulisi lisätä vastaavia ulkoilualueita, ettei kävijämäärän kasvu vaikuta liikaa monimuotoisuuteen.*
- *Merkitä erityiset luontopaikat paremmin. Nyt asukkaat eivät tiedä näiden olemassa olost, joten arkoja ranta-alueita tallotaan ja niillä ajetaan maastopyörillä tarpeettomasti luontoa vahingoittaen. Mikäli tietoa levitettäisiin, varmasti myös ymmärrys lisääntyisi.*
- *Selventämällä sen käyttötarkoitusta. Uimaranta, luonnonsuojelualue ja surffiranta eivät ole sovitettavissa yhteen. Väkisinkin luontoarvot kärsivät.*
- *...Muoviroskan joutumista mereen pitäisi vähentää aktiivisesti. Kaupunki voisi toimia tässä mm. Kauppatorin osalta. Joka päivä torilta joutuu muoviroskaa ja styroksia mereen. Puhdistusautot käyvät kyllä pesemässä torin, mutta ennen sitä tuuli on puhaltanut juuri nuo haitallisimmat asiat mereen. Tämä olisi myös imagojuttu: jos turistien suosimalla torilla asiat laitettaisiin kuntoon, Helsingin ympäristöystävällisyys olisi uskottavampaa ja näkyvämpää. Matkailussa voisi muutenkin kiinnittää huomiota meriluontoon. Vaikkapa Suomenlinnaan tulevat turistit voisi perehdyttää asiaan, lisätä tietoisuutta, vähentää roskaamista ja muita mereen vaikuttavia haitallisia päästöjä...*

Erityistä huomiota vaativat luontotyypit: järvet, lammet, joet ja purot

Merkintöjä kartalla järvet/ lammet 5 ja joki/ puro 37

Lampiin ja järviin liittyviä merkintöjä tehtiin vain muutama, merkinnät keskittyivät Kruunuvuoren lammelle, mutta myös Vuosaaren Kangaslampi mainittiin. Virtavesiin liittyviä merkintöjä tehtiin enemmän, ja merkinnät keskittyivät Longinojalle, Mätäpurolle, Mustappurolle, Vantaanjoelle sekä Haaganpurolle-Maunulanojalle.

Virtaavia vesiä kuvailtiin arvokkaiksi, monimuotoisiksi luontotyypeiksi, jotka ehdottomasti haluttiin säilyttää osana kaupunkia. Tärkeimpinä ominaisuuksina nähtiin taimenten kutu ja nousu, sekä rantakasvillisuus ja sen tarjoamat elintilat eliöstölle. Huolta aiheuttivat padot, jotka estävät taimenen nousun, sekä vedenlaatu, joka todettiin paikoin huonoksi mm. hulevesistä johtuen. Ihmisen kohdistama käyttöpaine, kuten maaston kuluminen ja roskaantuminen huolestuttivat vastaajia. Vastaajat toivoivat myös virtavesien ja lampien parempaa huomioonottamista rakentamisen yhteydessä.

Erityistä huomiota vaativat luontotyypit: järvet, lammet, joet ja purot

Poimintoja avovastauksista

Mikä tekee tästä luontotyypistä sinulle tärkeän? (42 avovastausta)

- Lähipuro, joka oli 17 vuotta sitten hylkyoja, nyt soliseva puro, jossa uhanalainen meritaimen kutee!*
- Mustapuro on kuin pieni tarina maisemassa, jonka vartta usein pyöräilee ja seuraa aina sen tilaa ja vaihtelua sekä yrittää löytää siihen tulevien vesien reittejä. Myllypuron Paragon-hallin paikalla oli joskus lähde, josta vanhat muistavat hakeneensa vettä, kun vesi oli poikki. Mustapurossa näkee talvisin valtavat määrät sorsia, joskus pari rottaakin. Aivan kuin olisi ollut mainintaa, että meritaimen olisi tähänkin puroon yrittänyt. Puron varrella on mukavia villejä niittyjä ja vanhoja komeita raitoja.*
- Hieno kohta Vantaanjoessa, jossa joki lähes luonnontilainen. Hieno rinnelehto.*
- Mätäjoen elpyvä taimenkanta, koskikarat ja muut eläimet sekä kunnostusten myötä kaunistuneet, luonnonmukaiset virtapaikat vetävät alati puoleensa*
- Porolahden puro tulisi huomioida paremmin osana Roihuvuoren rikasta luontoa. Puron voisi ennallistaa ja nostaa paremmin esille täydentämään kauniisti viereisen kirsikkapuiston kokonaisuutta.*
- Haaganpuro-Maunulanojan varren luontotyypit vaihtelevat ja ovat suureksi osaksi luonnontilaiset. Sen lisäksi taimenet nousevat siihen kutemaan.*
- Syksyisin tulee seurattua surullisena kun kutunousulla olevat taimenet hyppivät päin kivimuuria.*
- Joen varrella monimuotoista lahoppuustoa ja siitä riippuvaisia hyönteisiä ja niitä syöviä eläimiä.*
- Puron suistoalue, rehevää lehtoa. Kohta missä maaekosysteemit kohtaa meren.*
- Kangaslampi Pohjois-Vuosaassa on yksi varjeltava kohde Ilveskorven puiston luona*
- Ainutlaatuinen lampi ylhäällä kallioiden päällä. Ympärillä hienoa metsää, ja jäänteet alueen vanhasta huvilakulttuurista rinta rinnan.*

Erityistä huomiota vaativat luontotyypit: järvet, lammet, joet ja purot

Poimintoja avovastauksista

Miten tämän luontotyypin monimuotoisuutta voisi mielestäsi parantaa? (34 avovastausta)

- *Hulevesien laatu paremmaksi, ja huolehdittava ettei tule päästöjä viemäreistä eikä teollisuus- ja asutusalueilta!*
- *Pidetään rantalehdot, puusto ja kasvillisuus elinvoimaisena ja monimuotoisena. Paikoitellen voisi varoen avata jokinäkymää harventamalla puustoa. Maaperä ei paikoin saa tarpeeksi valoa jonka takia paikoin puuttuu aluskasvillisuus kokonaan.*
- *Hoidetaan luonnon ehdoilla, hoitamattomia ryteiköitä säilytetään. Lentokenttäpuroa ja Longinojaa ei saisi päästää umpeen*
- *Jättipalsamia ja raunioyrttiä on liiankin paljon. Puro kulkee putkessa Itäväylän ali ja olisi hienoa, jos sitä voisi vahvistaa ekologisena käytävänä, eikä vain maisemallisesti muotoiltuna vesiaiheena. Etsittäisiin kestäväää ekologista toteutusta puroon ja sen ympäristöön.*
- *Puro- ja sen valuma-alueet otettava huomioon tulevissa rakentamishankkeissa - liittyy myös Tattarisuon lähteikköön. Suojakaistat ja riittävä varjostava puusto kalastoa ajatellen, Vieraspetojen pyynti tärkeä lajistonsuojeluasia tälläkin kohteella*
- *Padon purku ja virran entistäminen.*

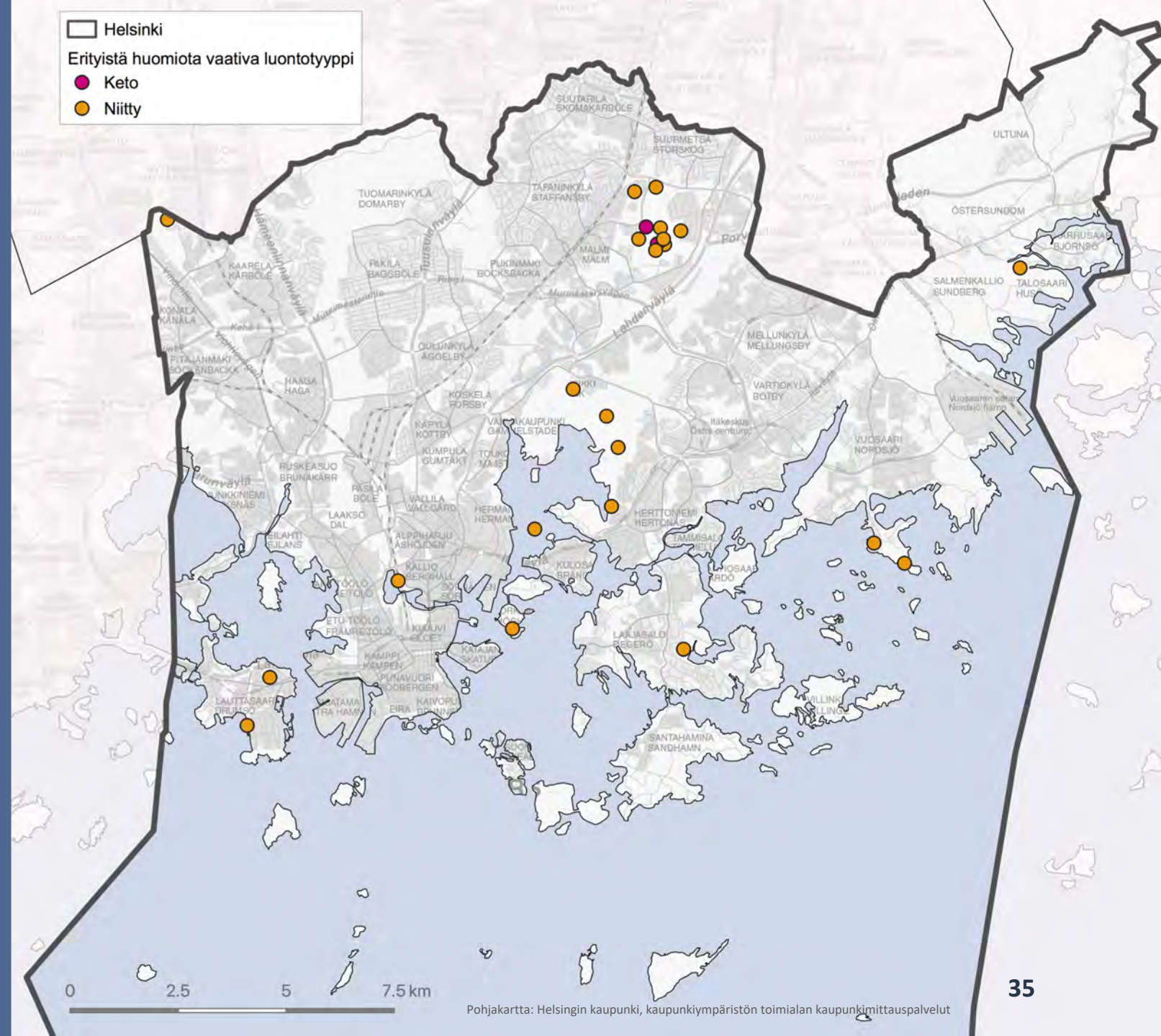
Erityistä huomiota vaativat luontotyyppit: kedot ja niityt

Merkintöjä kartalla kedot 2 ja niitty 22

Ketoihin ja niittyihin liittyviä merkintöjä tehtiin kartalle hyvin vähän, ilmeisesti johtuen osittain ainakin siitä, että näitä on Helsingissä melko vähän. Sekä tässä kysymyksessä, että hyvin vahvasti myös kyselyn muissa kysymyksissä nousikin esiin vastaajien toive ketojen ja niittyjen lisäämisestä.

Helsingin niitty-ympäristöistä esiin nostettiin erityisesti rantaniityt ja Malmin lentokentän ympäristö. Niittyjä kuvailtiin kauniiksi, villeiksi ja monimuotoisiksi lintupaikoiksi.

Vastaajat ehdottivat, että olemassa olevia niittyjä voisi suojella ja vanhoja ennallistaa niittämällä ja laidunnuksella.

Erityistä huomiota vaativat luontotyytit: Niityt ja kedot

Poimintoja avovastauksista

Mikä tekee tästä luontotyydistä sinulle tärkeän? (kommentteja yhteensä 18)

- *Niityt ovat käyneet erittäin harvinaisiksi, eikä helsinkiläisillä juuri enää ole upeita niittymaisemia katseltavaksi.*
- *Luonnontilaiset niityt ovat Suomessa vähenevä luontotyyppi, jolla on omat erityislajinsa. Niittyjen väheneminen uhkaa useita lajeja.*
- *Kaunis, monimuotoinen ja villi*
- *Tässä on aikoinaan ollut hieno vanha niitty.*
- *Ihana niitty kentän pohjoisosassa lähellä Malmin kaarta. Kiva seurata eri kukkien kukintaa eri vuodenaikoina. Osa menneiden aikojen opintoihin herbaarion kasveista on tältä niityltä kuvattu.*
- *Purolahden niitty - arvokas linnustokohde*
- *Kotkavuoren laki - Upeat näkymät, kulttuurihistoriallinen paikka. Hyvä linnustoalue.*
- *Avoin maisema*
- *Upea rantaniitty, myös esteettisesti kaunis paikka*

Erityistä huomiota vaativat luontotyypit: Niityt ja kedot

Poimintoja avovastauksista

Miten tämän luontotyypin monimuotoisuutta voisi mielestäsi parantaa? (n=16)

- *Olla rakentamatta tai metsittämättä joka ikistä avointa länttiä. Nämä alueet ovat erittäin tärkeitä mm. kukkakasveille, perhosille, muille hyönteisille, siemensyöjälinnuille, hyönteissyöjälinnuille.*
- *Säilyttämällä erityisesti lajirikkaita ja uhanalaisten lajien ympäristöjä. Rakentaa voi pelloille, niiden luontotyyppi ei ole monimuotoista, se on jo talouskäyttöön otettua maata.*
- *Maatalousympäristön yhteydessä tulisi suosia nykyistä enemmän luonnontilaisia niittyjä. Tällaisia alueita Helsingissä ovat esimerkiksi Viikin ja Haltialan alueet. Pienialaisia niittyjä voisi olla siellä täällä.*
- *Ehkä laiduntamalla. Esim. Suosimalla tiettyjä kukka lajeja*
- *Niittyä ei ole niitetty vuosiin, mutta huolella tehty ennallistaminen olisi varmaan vielä mahdollista, tietysti ympäröiviä metsiä kunnioittaen -ei enää yhtään puuston poistoa näistä Vanhankaupunginlahden reunametsistä- ja tietysti läheisen korpikosteikon ekosysteemiä ja alueen luontokappaleita häiritsemättä.*
- *Ennallistetaan niittyjä ja luhtia, pidetään tarpeeksi laajat alueet rauhallisina.*
- *Esitellään sen kasvillisuutta ja eläinlajeja vierailijoille esim luontopolun muodossa*
- *Rantaniittyjen pysyvyyttä toiveena hoitaa luonnonmukaisin toimenpitein.*
- *Kaikkea ei tarvitse hoitaa liikaa*

Erityistä huomiota vaativat luontotyypit: puistot

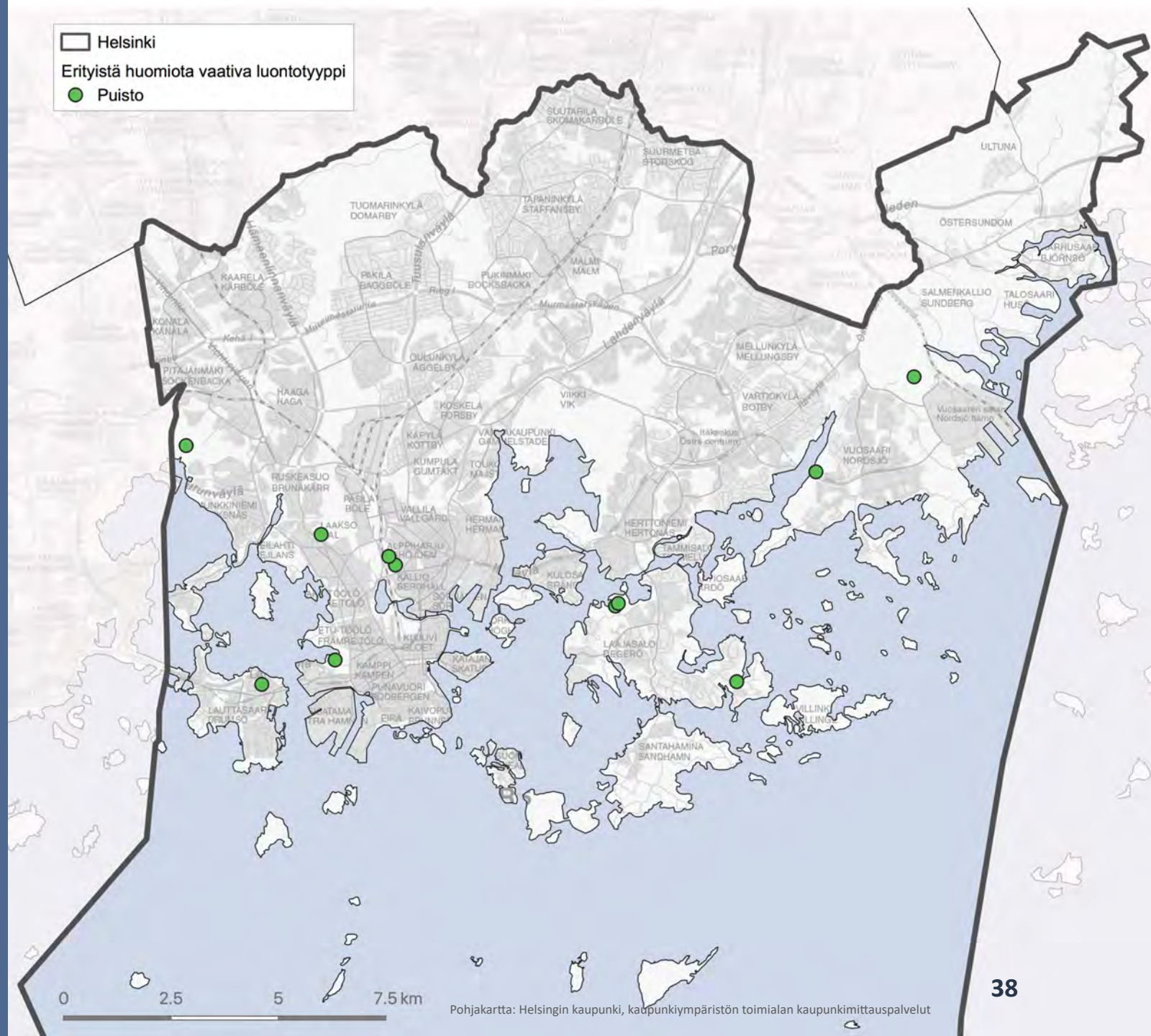
Merkintöjä kartalla 8

Vastaajat merkitsivät kartalle puistoja hyvin vähän. Kyselyn tuloksista käykin ilmi, että vastaajille kaupunkiluonnon monimuotoisuus merkitsee ennen kaikkea metsiä ja luonnontilaisia rantoja.

Puistoihin liittyvissä karttamerkinnoissa toivottiin esimerkiksi jättipalsamin kitkemistä sekä marjapensaiden ja puiden hyödyntämistä istutuksissa.

"Alppipuisto on aivan ihana saareke kaupungissa"

”Vuosaaren täyttömäki. Avoimet biotoopit, hyönteislajisto, maisema. Avoimien ja paahteisten elinympäristöjen säilyttäminen. Puisto-osion istutuksissa enemmän marjapuita (pihlajaa) ja marjovia pensaita. Olisi myös kustannussyistä huolehdittava helppohoitoisten avoimien alueiden säilyttämisestä ja näköalan turvaamisesta.”

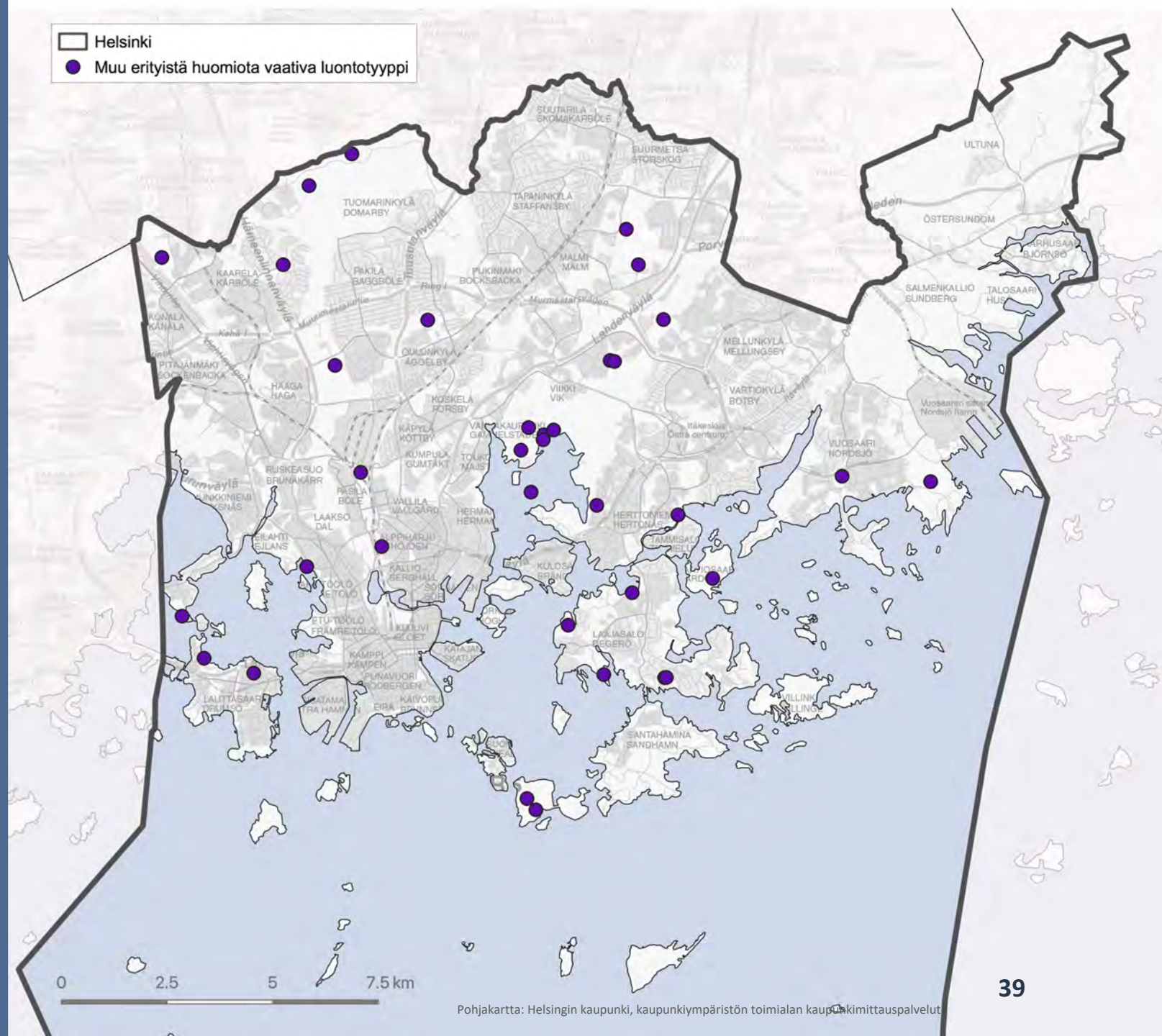
Erityistä huomiota vaativat luontotyypit: Muu

Merkintöjä kartalla 30

Ryhmään ”muu luontotyyppi” vastaajat olivat enimmäkseen merkinneet paikkoja, joista oli hankala erotella yhtä luontotyyppiä. Osassa vastauksia taas tarkennettiin annettujen vaihtoehtojen luontotyyppejä kuvailemalla esimerkiksi mikä metsätyyppi on kyseessä. Edellä kuvatuista luontotyypeistä eroavia paikkoja olivat esimerkiksi vastaajien merkitsemät muutama muutama suo, kosteikko ja saari.

Suota ei Heisingissä ole kovin paljon. Tämäkin on hyvin pieni, mutta monimuotoisen viheralueen keskellä tosi hieno näky. Käsittääkseni suota voisi ennallistaa tukkimalla suolta pois aikanaan johdetun ojan.

Kelopuustoinen ja kosteikkoinen kalliomäki . Kallion laelta näkyinä avomerelle, palokärjen hakkaamien lahopuiden runsaus, kosteikkokuru, ... Annetaan sen kehittyä itsekseen, ei paranneta!

3.2 Eliöstön monimuotoisuus

Erityistä huomiota vaativat eläinlajit

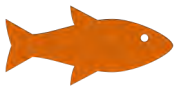
Linnut

Ylivoimaisesti suurin osa eläinlajeja käsittelevistä vastauksista liittyi lintuihin. Vastauksissa kuvailtiin Helsingin monipuolista linnustoa aina vesilinnuista metsälajeihin, suurista petolinnuista pieniin laulajiin. Valkoposkihanhet keräsivät ristiriitaisia kommentteja: toisaalta ei pidetty niiden suuresta määrästä, toisaalta korostettiin arktisen lajin harvinaisuutta.

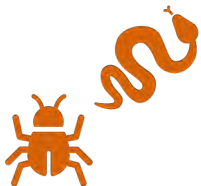
Nisäkkäät

Nisäkkäisiin liittyvissä vastauksissa painotettiin, että on tärkeää säilyttää riittävän laajasti niille sopivaa elintilaa. Yksittäisistä lajeista eniten kommentteja jätettiin kettuihin liittyen. Pieneläimistä erityisesti siilit ja oravat keräsivät huolestuneita kommentteja. Myös märeikien ja jänisten vähenemisestä oltiin huolissaan. Suuremmista eläimistä toistuvasti mainittiin peurat ja kauriit. Rottien ja kaniin esiintyminen nähtiin haitallisena, mutta toisaalta myös positiivisena petolintujen ja –eläinten kannalta.

Kalat

Kaloihin liittyviä vastauksia jätettiin vähemmän verrattuna muihin lajeihin, mutta vastaajat muistivat erityisesti vaelluskaloja. Useissa vastauksissa mainittiin esimerkiksi taimenen pääsy ojiin ja puroihin. Taimenen lisäksi joitakin kertoja mainittiin myös nahkiainen, jonka elvyttämiseen toivottiin toimia.

Matelijat ja ötökät

Matelijoita ja ötököitä käsitteleviä vastauksia oli myös vähän, mutta vastaajat pyysivät kiinnittämään huomiota esimerkiksi rantakäärmeeseen, sammakoihin ja perhosiin. Vastaajat kokivat, että hyönteisille, kuten perhosille ja kimalaisille on kaupungissa melko vähän houkuttelevia ympäristöjä, kuten kukkaketoja, ja niitä ehdotettiin lisättävän.

Erityistä huomiota vaativat eläinlajit

Merkintöjä kartalla 382, kommenttien määrä 232

Vesilintulajeja koskevia merkintöjä tehtiin erityisesti Vanhankaupunginlahden ympäristöön sekä muille rantakosteikoille. Malmin lentokentän ympäristö merkittiin myös arvokkaaksi lintualueeksi. Metsäisillä alueilla kerrottiin metsälinnuista. Näillä alueilla toivottiin lintujen pesimäalueiden ja pesimisrauhan turvaamista.

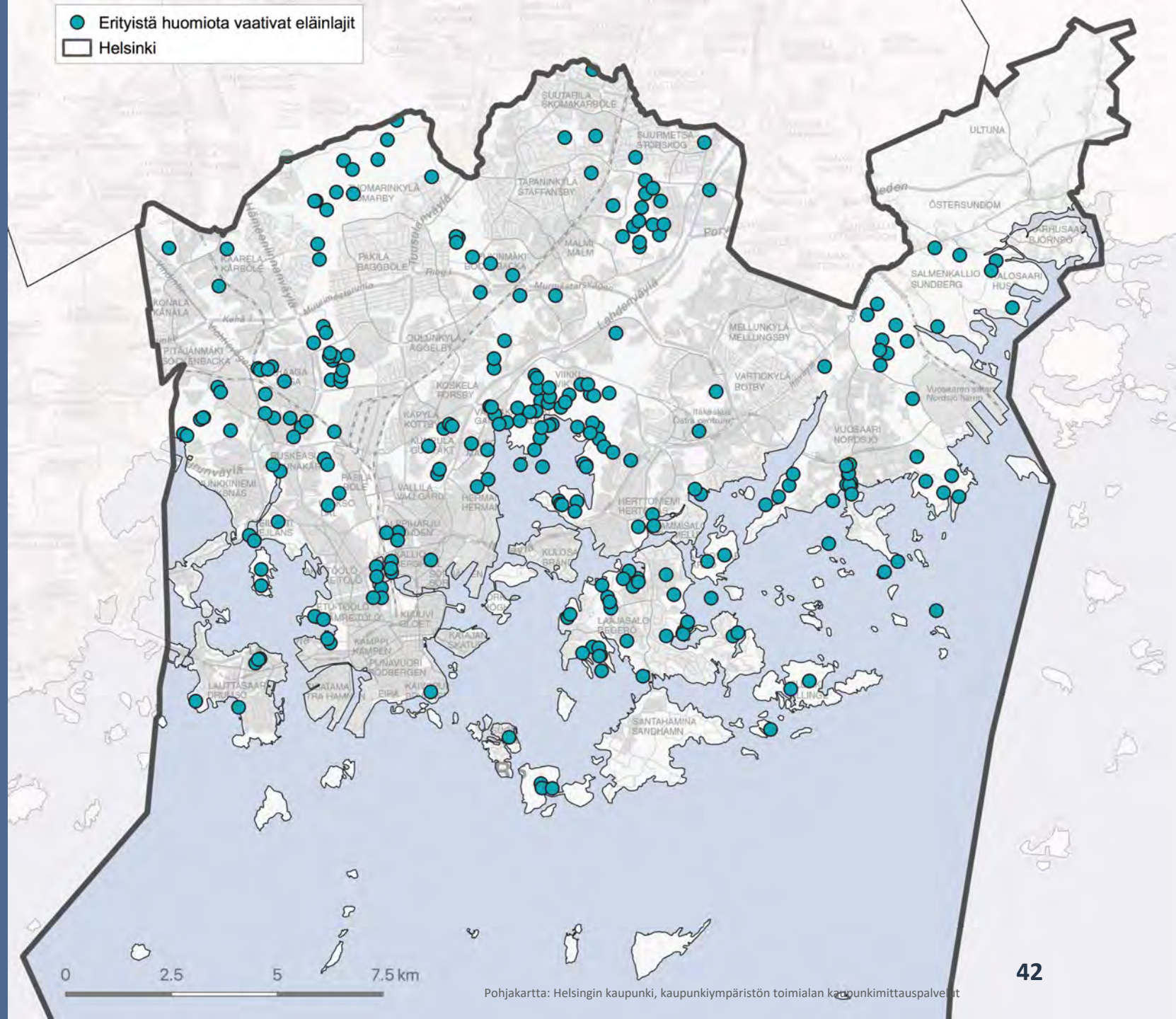
Nisäkkäitä ja hyönteisiä merkittiin kartalle hajanaisemmin, mutta erityisesti kaupungin viheralueille. Esimerkiksi kettu-, siili-, ja oravahavainnot merkittiin ympäri kaupunkia. Matelijahavainnot keskittyivät enimmäkseen rannoille ja saariin, ja kalahavainnoista esiin nousivat taimenten esiintyminen puroissa.

"Kerran näin rantakäärmeen"

"Liito-orava, huuhkaja, kettu ja siili ovat vakiasujamista, tavallisten oravien ja rikkaan linnuston lisäksi."

"Koskikara, virtavästäräkki Vanhankaupunginkoskella, isokoskelot nahkiaisten parissa."

● Erityistä huomiota vaativat eläinlajit
□ Helsinki

Erityistä huomiota vaativista eläinlajeista sanottua

324 avovastausta, 232 karttamerkintöihin liittyvää avovastausta

Poimintoja vastauksista:

- Helsingissä asuu monenlaisia eläimiä, niin kesyimmistä pikkulinnuista ja oravista arempiin valkohäntäkauriisiin ja pienpetoihin, ja lajiston monipuolisuus on nähdäkseni yksi Helsingin rikkauksista. Toivon kaikkien näiden luonnonvaraisten eläinlajien säilyvän osana Helsingin luontoa jatkossakin.*
- Rannoilla pesivät vesilinnut, sorsat, uikut, nokikanat ym. Usein käy niin että rannoilla öisin kiertävät nisäkkäät tuhoavat munat ja poikaset. Esitän pienehkön pesintäsaaren rakentamista riittävän etäälle rannasta.*
- Lintujen pesimärauhaan tulisi kiinnittää huomiota. Malmin lentokentän aluetta rakentaessa tulisi jättää pesimätilaa linnuille.*
- Tikat ja vanhojen metsien linnut tarvitsevat elinpaikkoja myös jatkossa.*
- Linnut. Sekä vesilinnut että vanhojen metsien linnut. Myös paikat muuton levähdyspaikoiksi ovat tärkeitä. Lintujen muutto iso juttu Helsingissä.*
- Linnusto kokonaisuudessaan pitäisi ottaa erityisen huolenpidon kohteeksi. Kaupunkimetsissä ainakin Itä-Helsingissä elää vanhan metsän lajeja (korppeja, palokärkiä...). Näiden elinympäristöjen säilyminen tulisi turvata. Lisäksi tulee huolehtia vesilintujen pesimismahdollisuuksista jättämällä rannat mahdollisimman ruovikkoisiksi ja muutenkin luonnontilaisiksi ja käyttämällä malttia rantaraitin suunnittelussa. Rantaraitin ei joka paikassa tarvitse olla esteetön väylä, vaan tavallinen polku riittää paikoin. Myös ranta-alueiden harrastuskäytössä tulisi huomioida linnusto. Esimerkiksi Kallahdenniemellä tapahtuva varjoliitely on linnuille erittäin häiritsevää.*
- Helsingissä on erittäin hieno lintufauna. Erityisesti Suomessa uhanalaistuneita kosteikkolajeja (nokikana, punasotka ym.) voitaisiin hyödyttää kunnostamalla Vanhankaupunginlahden kosteikkoaluetta. Myös märkien niittyjen kunnostus hyödyttäisi muuttomatalla lepäileviä lintuja.*

Erityistä huomiota vaativista eläinlajeista sanottua

324 avovastausta, 232 karttamerkintöihin liittyvää avovastausta

Poimintoja vastauksista:

- Useassa kaupungin purossa (ja Vantaanjoessa) esiintyvä erittäin uhanalainen meritaimen pitäisi ottaa kaupungin erityissuojeluun. Taimenpuroja uhkaava rakentaminen ja muu maankäyttö, sekä aika ajoin tapahtuvat tahattomat tai tahalliset öljy, liuotin ym kemikaalipäästöt, hiekoitushiekan dumpppaaminen pienvesistöihin ym. tulisi saada kuriin. Kaupungilta tarvitaan tähän nykyistä aktiivisempaa otetta! Helsinki tarvitsee oman virtavesistrategian.*
- Vaelluskalojen elvyttämisessä on unohdettu nahkiainen, jota on aiemmin ollut mm. Longinojassa. Nousumahdollisuuden paraneminen Vanhankaupunginkoskessa voisi auttaa nahkiaiskantaa vahvistumaan.*
- Mehiläiset ja perhoset katoavat. Enemmän luonnonkukkia, vähemmän istutuksia ja nurmikkoa.*
- Perhoset ja pölyttäjähönteiset ovat sekä erityisen tärkeitä koko ekosysteemille sekä myös ihmistenkin*

ruoantuotannolle. Ja ovat monet uhanalaisia sekä kokonaismäärät ovat pudonneet maailmanlaajuisesti. Näkisinkin näiden suojelun erityisen tärkeäksi.

- Tämäkin on vaikea kysymys. Ainoa eläimistöön lonkalta mieleen tuleva asia on se, mistä lajeista pitäisi päästä eroon: kanit, supikoirat ja rotat... Toki ilmeisesti kanien takia ihan keskustan liepeillä asustaa sekä kettuja että huuhkajia, ja se on hieno asia! Helsingissä pitäisi pitää huolta kaikista täällä viihtyvistä eläinlajeista. Huolenpidossa yksi olennainen toimenpide olisi mielestäni se, että saataisiin kaupunkilaiset hyväksymään monipuolinen eläimistö. Monet helsinkiläiset ovat pahan kerran vieraantuneita luonnosta. Niinpä jos joku näkee koiralenkilä ketun, niin hän julkaisee kaupunginosaryhmässä siitä kuvan, ja peräänkuuluttaa metsästäjiä... Valitettavasti!*

Erityistä huomiota vaativista eläinlajeista sanottua

324 avovastausta, 232 karttamerkintöihin liittyvää avovastausta

Poimintoja vastauksista:

- Siilit, oravat, ketut ja rusakot sekä monet linnut. Ja hylkeet. Niiden rauhaan kevätjäillä olisi hyvä kiinnittää huomiota ja valistaa ihmisiä, miten niiden läsnäolosta voi nauttia ilman, että tarvii mennä liian lähelle. Valkoposkihanhiiden arvostus voisi olla parempaa. Niitä pidetään ihan roskana ja se edustaa aika outoa luontosuhdetta, mutta on aika yleistä.*
- Siilit erityisesti. Siilit ovat vähentymässä kaikkialla ja niiden elintilaa ja pesäpaikkoja viedään jatkuvasti rakentamisen tieltä. Siilit jäävät myös helposti autojen alle, kärsivät ilmaston ääriolosuhteista sekä pihojen liiallisesta siisteydestä.*
- Jäniksiä ja kaneja on Kumpulan laaksossa. Jänikset tosin näyttävät vähentyneen sen jälkeen, kun hulevesityöt aloitettiin ja korkeat pensaikot Mäkelänrinteen ja Kumpulan laakson väliltä ja Laakson reunalta kaadettiin. Siilit ovat tyypillisiä omakotialueiden asukkeja Kumpulassa, mutta hyvin uhanalaisia. Sammakkoita ei näy, Kumpulan puron vesi on aina ruosteenruskea.*
- Ilahdun aina, kun näen kyyn tai rantakäärmeen. Olen huolissani Uutelaan kohdistuvien suunnitelmien vaikutuksesta alueen käärmeisiin. Erityisesti tulee huolehtia talvehtimispaikkojen säilymisestä.*

Erityistä huomiota vaativat kasvilajit

Puut ja pensaat

Puut olivat kaikkein eniten kommentteja keränneitä kasveja. Kommentteja keräsivät paljon rannikko- ja kalliometsissä viihtyvät männyt, erityisesti kilpikaarnamännyt. Muita usein mainittuja puulajeja olivat tammet, vaahterat, lehmus ja haapa. Lehtometsiä kuvailtiin Helsingille ominaispiirteisiksi, joten niiden puulajeja toivottiin suojeltavan. Vanhoja puita toivottiin lisäävän ja suojeltavan sekä kaupungin puistoissa, että metsissä, koska ne tarjoavat elintilaa monipuoliselle lajistolle. Pensaslajeista kommentoitiin eniten syreenejä, pähkinäpensaita ja tyrniä.

Muut kasvilajit

Helsingille ominaiset luontotyytit olivat edustettuina kasvilajeihin liittyvissä kommentteissa. Yksittäisiä lajeja mainittiin melko vähän, mutta esiin nousivat erityisesti valko-, sini-, ja keltavuokot, kielot ja mustikka. Helsingille tärkeinä kasvillisuustyyppinä pidettiin lehto-, keto- ja rantakasvillisuutta, ja niihin toivottiin kiinnitettävän huomiota. Vastaajat kytkivät kasvilajit myös eläinlajien monimuotoisuuteen: esimerkiksi erilaisille linnuille toivottiin tarjottavan pesäpuita, ruovikkoja sekä marja- ja hedelmäpensaita puistoihin. Niittyjen ja ketojen lajeja toivottiin lisää, jotta hyönteiset viihtyisivät.

Tulokkaat

Painolastikasvit mainittiin toistuvasti helsinkiläiseen luontoon kuuluvaksi ja toivottiin, että niistä pidettäisi huolta esimerkiksi kartoittamalla lajien esiintymistä ja suojaamalla niiden kasvuympäristöjä.

Ikävimpinä tulokkaina nähtiin aggressiivisesti leviävät tulokaslajit, kuten jättiputki ja jättipalsami, ja niiden torjuntaa toivottiin.

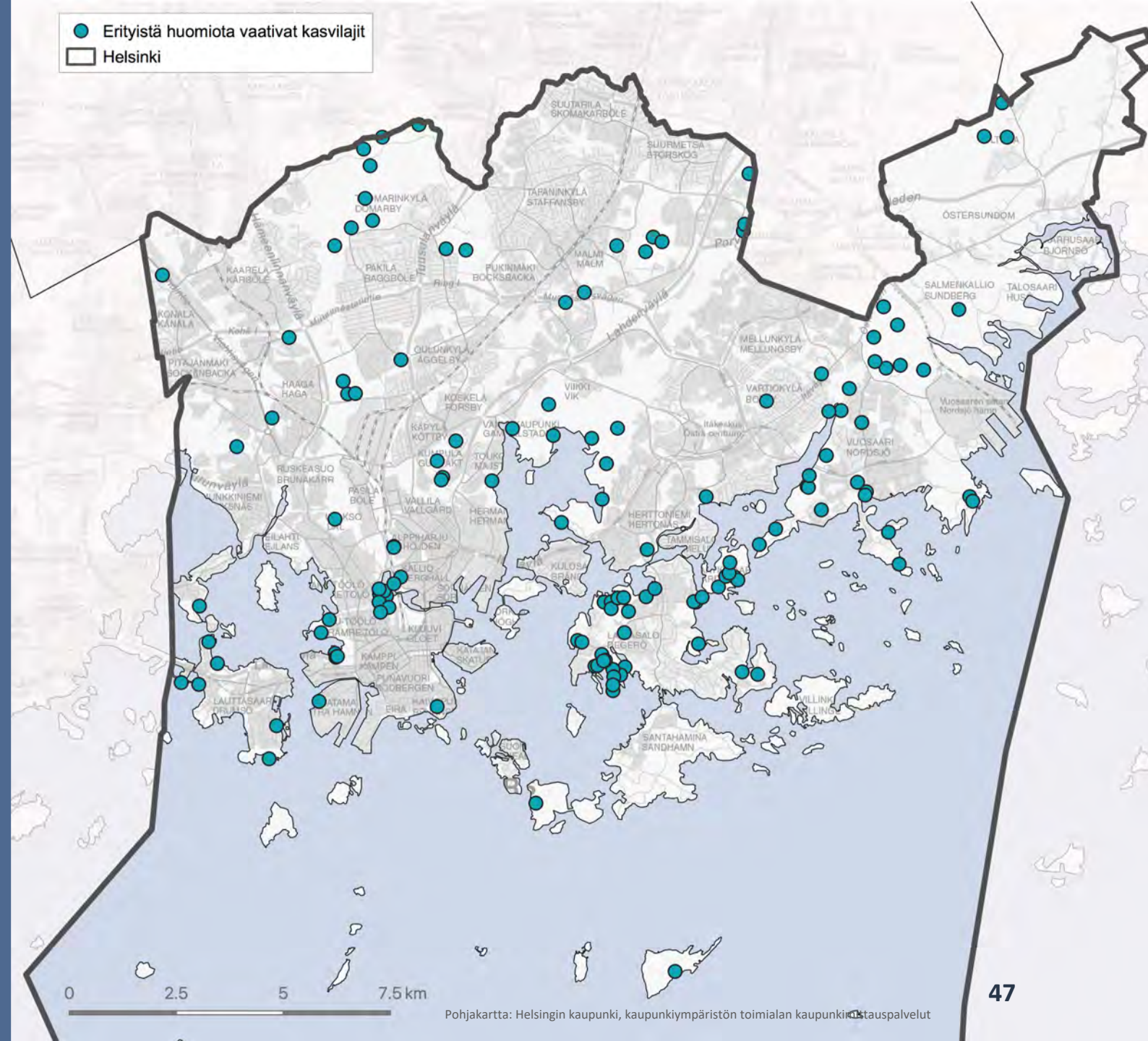
Erityistä huomiota vaativat kasvilajit

Merkintöjä kartalla 141, kommenttien määrä 98

Kartalle paikannetut erityistä huomiota vaativat kasvilajit sijoittuivat Helsingille tyypillisten luontotyyppien esiintymisalueille. Eniten merkintöjä tehtiin ranta-alueille, jossa huomiota saivat esimerkiksi tyrni, kallioympäristöjen lajit (männyt, orvokit) ja rantaniittyjen lajit (Vanhankaupunginlahti). Rannoille ja saariin merkittiin myös painolastilajien paikkoja, ja toivottiin näiden säilyttämistä osana kaupungin luontoa. Metsien lajeista erityisesti saniaisat, sammalet, mustikka ja puolukka mainittiin usein. Puistojen vanhat puut keräsivät tiheästi merkintöjä Töölönlahdella ja Henrik Borgströmmen puistossa. Vanhoja puita toivottiin säilytettävän nykyistä enemmän sekä puistoissa, että metsissä.

”Vuosaaren männyt ovat todella komeita.”

Mahtavien tervaleppien rantavyöhyke rentukoineen ja ruovikoineen, järeiden puiden luontaisesti uudistuva haavikko kotkansiipi- ja vadelmatiheikköineen

Erityistä huomiota vaativista kasvilajeista sanottua

302 avovastausta, 98 karttamerkintöihin liittyvää avovastausta

Poimintoja vastauksista:

- Kulttuuri-, ranta- ja metsälajit. Rantakasvillisuutta pitäisi vaalia rantojen sopivalla hoidolla (rantaniittyjen niitto ja ennallistus, jokivarsien hoitamatta jättäminen ja tulvimisen salliminen). Erikseen mainitsisin puistojen vanhat puut, joita pitäisi säästää ja tukea, kuten sivistysvaltiossa kuuluisi tehdä.*
- Helsingin kasveista tulee ensimmäisenä mieleen kallioilla kasvavat villit orvokit. Erityisen huolenpidon kohteeksi tulisi ottaa vanhat puut. Ja sinivuokot ja muut suojellut kukat. Minua ei kiinnosta niinkään yksittäiset lajit vaan monimuotoisuus.*
- Painolastikasvit ovat kaupungin erikoisuus. Puuston monimuotoisuutta tulee edistää. Myös ympärivuotiseen vihreyteen toivoisin kiinnitettävän huomiota vaikkapa havukasveja ja ikivihreitä maanpeitekasveja lisäämällä.*
- Rannan tuntuman kakkärämännyt, sammalet, jäkälät, maksaruoho, ranta-alpi, lemmikki, valkovuokko, sinivuokko*
- Rantojen kallioilla viihtyvät lajit ovat mielestäni Helsingille tyypillisiä. Samoin eteläisestä sijainnista johtuen lehdot ovat upea piirre Helsingissä ja niitä on syytä vaalia (esimerkiksi Viikissä on upeita lehtoja). Myös kaislikot ja muut merelliset kasvilajit ovat tyypillisiä. Iso plussa myös Arabianrannan tyrnipuille, joista kävin poimimassa tyrnimarjoja kesällä. Mahtava juttu! Puistot ovat usein tylsiä nurmikenttiä, joihin on sijoitettu pari puuta ja kukkaistutuksia. Puistojen monimuotoisuuteen ja hyödynnettävyyteen juuri esimerkiksi syötävien kasvien tai tiettyinä aikoina kukoistavien lajien keskittyminä (kuten kirsikkapuupuisto Roihuvuoressa) pitäisi kiinnittää huomiota. Olen varma, että viherpuolella olisi innovaatiohaluisia puutarhureita valmiina keksimään kaikkea uutta.*
- Tyrni myös sitoo rannan maa-aineksia.*

Erityistä huomiota vaativista kasvilajeista sanottua

302 avovastausta, 98 karttamerkintöihin liittyvää avovastausta

Poimintoja vastauksista:

- Jännästi kaupungissa tuntuvat viihtyvän erityisen hyvin epätoivottavat kasvit, kuten pujo ja jättipalsami. Pelkkä nurmikkohan on tunnetusti melko köyhä alusta, joten sitä ei ainakaan pidä lisätä. Tiettyjä lajeja on mahdoton sanoa. Ilmastonmuutoksessa havukasvit ovat häviäjiä. Ylipäänsään vanhat puut ovat erityisen arvokkaita niin maisemallisesti kuin ekologisestikin.
- Ketokasvien säilyminen huolen kohteeksi - onko kaikki pientareet pakko parturoida?
- Kitukasvuiset kalliomännnyt, kelot
- Linnuston tarpeet huomioon: eri luontotyyppejä, pensaita, lahoppuuta tarvitaan. Hyvä, että Viikissä myös karjaa. Rantaniittyjen, lehtojen kasvillisuutta suojeltava. Kallioiden sammalikkojen eroosiota vähennettävä ohjaamalla kulkua tietyille poluille. Maastopyöräilijät pois metsästä rakentamasta luvattomia reittejä (Viikissä on useita kohtia, jonne on rakennettu keskelle metsää hyppyrikaivantoja ym., hyvin ikävää jälkeä).
- Kumpulan raitilla oli ennen runsaasti satakieliä, ne ovat vähentyneet puuston ja pensaiden harvennuksen jälkeen. Mustarastaita on edelleen. Marja- ja koristearonioita on hyvä suosia mustarastaita ja tilhiä varten. Kampuksen mäen rinteet on jätetty ilahduttavasti luonnonvaraisiksi. Valkovuokkoja ja kieloja on, pelkään joka kevät, että häviävät.
- *Erilainen merenrantakasvillisuus on melko tyypillistä, huolenpitoa vaativat ainakin entisten satamien (Jätkäsaari & Kalasatama) painolastikasvit, jotka ovat katoamassa rakentamisen myötä. Kuitenkin ko. kasvit ovat vanhoja tulokkaita, jotka kertovat alueen historiasta ja siksin merkittäviä.*
- *Erityisen huolenpidon kohteiksi ainakin lehtometsät ja kallioiden ja rantojen kasvit.*
- *Kilpikaarnamännnyt 300-400 vuotiaat. Lahokaviosammal, monimuotoinen ikimetsä*

Erityistä huomiota vaativista kasvilajeista sanottua

302 avovastausta, 98 karttamerkintöihin liittyvää avovastausta

Poimintoja vastauksista:

- Järviruoko on supertyypillinen. Sen poistaminen olisi ensisijainen biodiversiteettitoimi. Ruoko syrjäyttää niin upos- ja kelluslehtiset kuin kortteen ja kaislan.
- Vuosia sitten hylätyillä omakotitonteilla on sitkeästi säilyneitä maatiaiskadveja, sireeneitä, ruusuja, narsisseja/tasetteja joita voisi säilyttää ja joista saattaisi saada myös uusiin puistoihin mielenkiintoisia kotikylän kasveja.
- Sekametsät ovat alueelle tyypillisiä. Näitä on vain 14% kaikista metsistä Suomessa. Pidetään yhdessä huoli näistä kaikista jäljellä olevista. Lehtipuut on ilmastonmuutoksen torjunnan ja sopeutumisen kannalta välttämättömiä.
- Vanhoja komeakukkaisia sireenilajikkeita, tosin ne komeimmat poimitaan joka vuosi jo nappuina, toivon mukaan kuitenkin itse kasvit ovat vielä tallella.
- I stadens parker och boulevarder är t.ex. linden typisk för Helsingfors, liksom andra lövträd så som olika slags björkar, lönnar, almar, ekar, kastanjer, frukt- och prydnadsträd men också barrträd så som lärkträd, pinje, enar, tall och gran och olika slags buskar så som de för Helsingfors typiska syrenerna, olika slags nyponrosor, alprosor etc. Det är viktigt att stadens parker också i fortsättningen bevaras som ett slags arboretum och att man sim hittills satsar på mångfald och artrikedom i alla parker, både stora och små. Träd, buskar och häckar(!) med frukter och bär borde finnas överallt som mat åt fåglarna. Häckar är typiska för Helsingfors parker och trottoarer och mycket viktiga skydd för småfåglar och helt livsnödvändiga för sparvarna. En speciell omsorg skulle alla vilda blommor och örter behöva! Ängsblommor och andra vilda blommor borde sås både i parker och längs alla stränder för att gagna humlor, vildbin, fjärilar och andra insekter.

Muut erityistä huomiota vaativat lajit

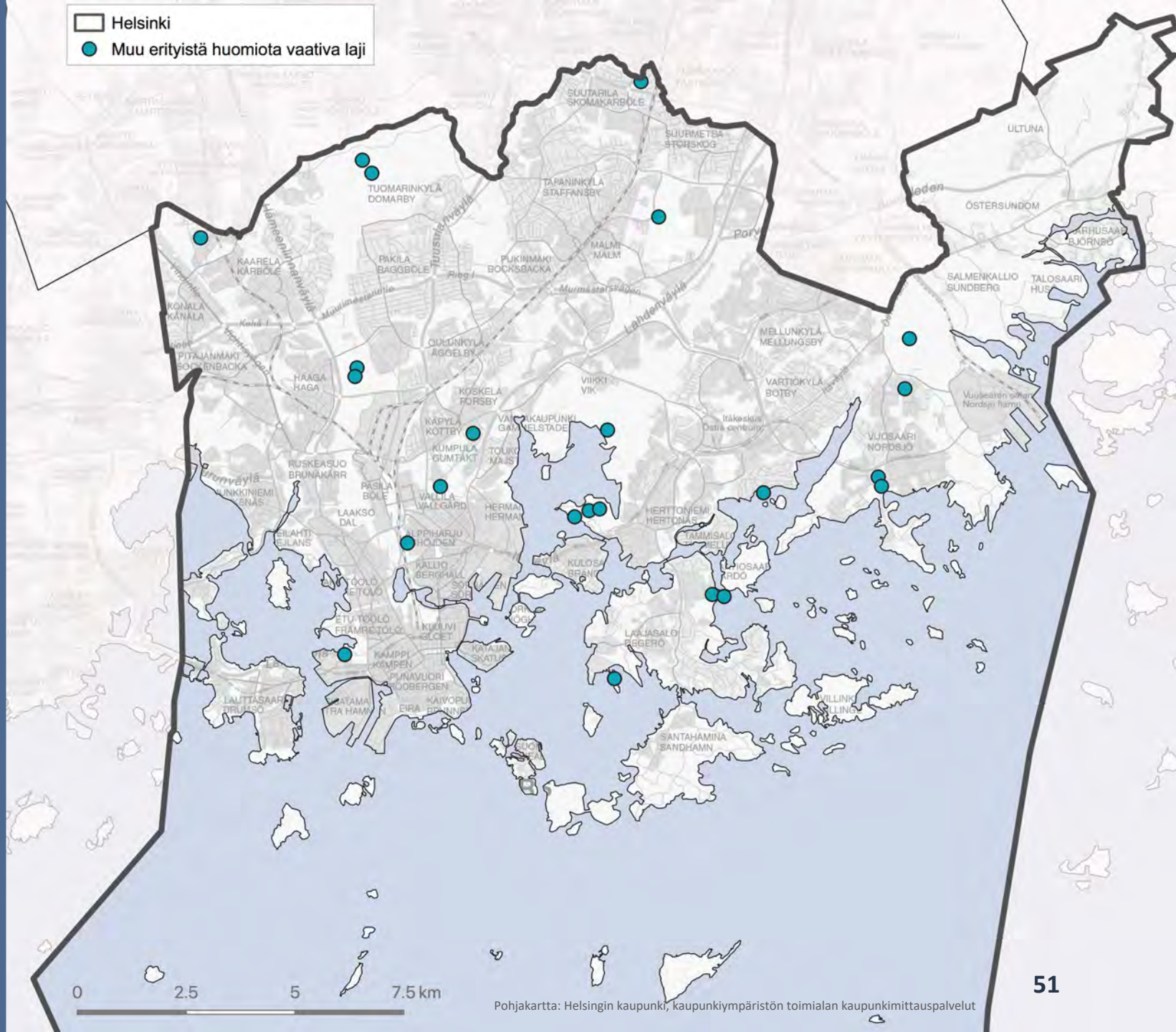
Merkintöjä kartalla 23, kommenttien määrä 12

Muita lajeja olivat ne, jotka eivät kuulu kasvi- tai eläinkuntaan, eli sienet ja käävät. Joitakin merkintöjä tehtiin myös geologisiin muodostumiin liittyen, esimerkiksi erityisen kauniit kalliot.

"Tyynylaavakallioiden erikoisen hieno rakenne teki vaikutuksen."

"Joka syksyinen herkkutattipaikka"

"Ukonsieni peltosaarekkeissa."

Erityistä huomiota vaativista muista lajeista sanottua

175 avovastausta, 12 karttamerkintöihin liittyvää avovastausta

Poimintoja vastauksista:

- Kalliojäkälät. Keskuspuiston herkkutatit. Näistä varmaankin jäkälät kaipaavat enemmän huolenpitoa.
- Helsingissä voi mainiosti sienestää. Erilaisten metsätyyppien säilyttäminen on siksikin tärkeää
- Jäkälät, ja käävät. Kivet/kalliot. Kivinokassa esim. Rantakallio murenee vuosittaisen juhannuskokon polton seurauksena. Rantakaisliikot pienentävät rantahiekkaa. Kivinokan kärjen kalliot ja kivikot ovat kaunis maisema.
- Käävät ja muut sienet. Käävät indikoivat erilaista lahoppuuympäristöä, joka on tärkeää monelle muullekin otukselle. Sienet ovat osa tervettä maaperää ja kasviyhteisöjä.
- Kulttuurin seuralaiset jäkälät ja sammaleet, esim. betonilla ja jalopuilla elävät lajit.
- Lahopuilla elävät sienet ja muut hajottajat hyötyisivät lahoppuusta puistoissa. Lahoppuuta tai lahoavaksi tarkoitettua puuta ei tarvitse kaikkea jättää ihan sokin sokin, vaan siitä voisi tehdä mm. erilaisia nättejä sommitelmia kukkaistutusten ympärille tai tehdä jonkinlaisia taideteoksia niistä. Niin kauan kuin niiden annetaan lahota rauhassa ne toimivat sekä hyötynä lahottajille, että silmänilona ihmisille.
- Kääpiä ja sieniä on onneksi tutkittu hyvin Helsingissä, nehan kertovat alueesta muutenkin. Helsingissä on onneksi runsaasti harvinaisia sieniä (kääpiä ja orvakkaita), eli tilanne ei ole niin huono kuin voisi luulla. Arvokkaiden uusien sienilöytöjen tulisi silti aikaansaada ympäröivän alueen tarkan tutkimisen, sieltä voisi löytyä muitakin.
- Kartiohuhtasieniä puiston nurmella, istutettujen hedelmäpuiden juurella.

4. Muuttuva kaupunki

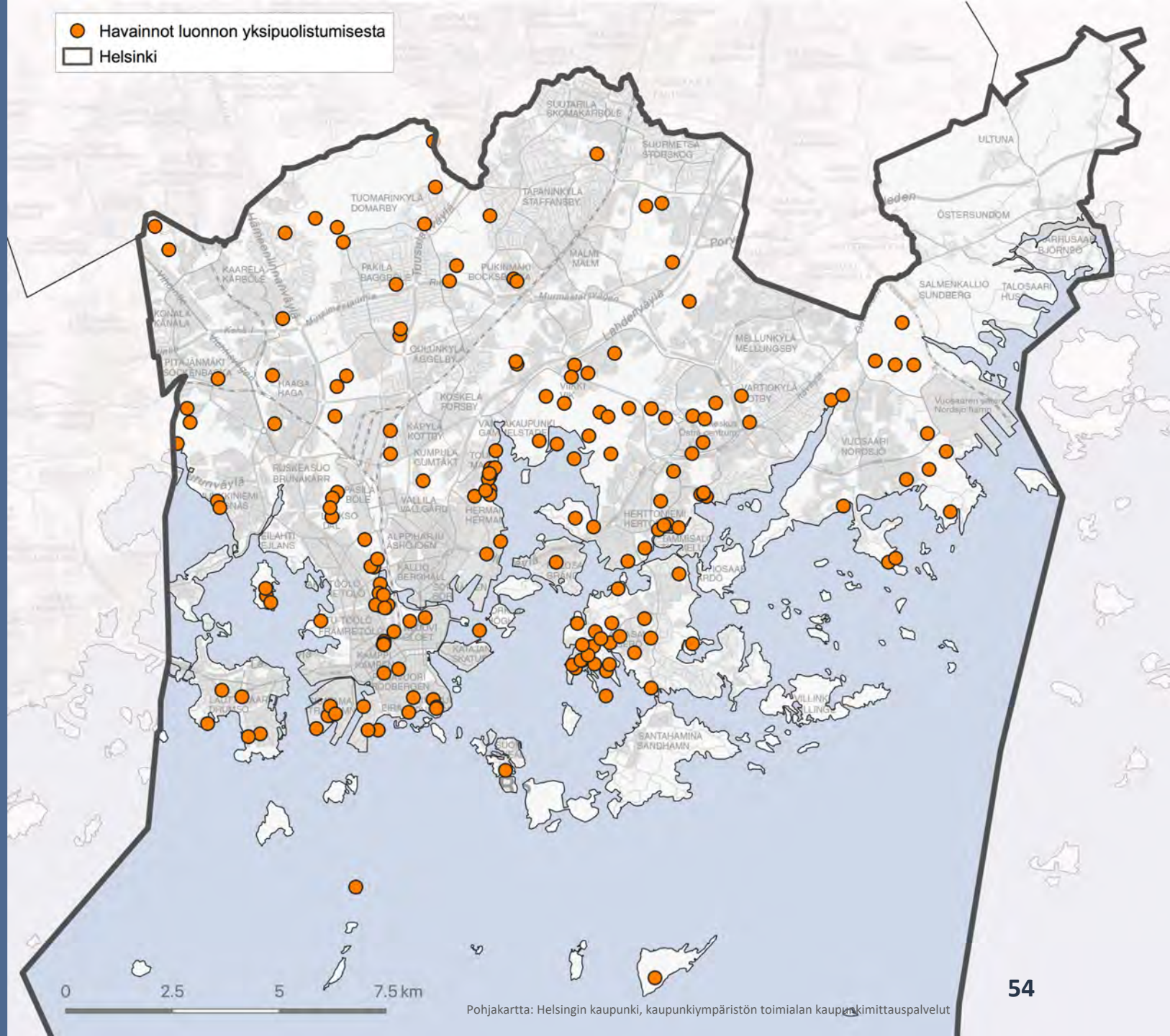
4.1 Luonnon yksipuolistuminen

Merkintöjä kartalla 184

Vastaajia pyydettiin merkitsemään kartalle paikkoja, joissa he ovat huomanneet luonnon kasvi- ja eläinlajien vähenemistä. Valtaosa kommenteista liittyi rakentamisen vaikutuksiin. Vastaajat kuvailivat kuinka rakentamisen myötä viheralueet ovat pienentyneet ja yksipuolistuneet: esimerkiksi ennen havaitut lintulajit, kuten satakieli, eivät ole enää viihtyneet kaventuneessa elinympäristössä. Vastaajien havaintojen mukaan myös ketut ja siilit ovat vähentyneet. Niittojen kerrottiin yksipuolistaneen lajistoa, koska usein aggressiiviset tulokaslajit ovat päässeet leviämään nopeasti tämän jälkeen. Ihmisen toiminta on aiheuttanut myös maaston kulumista ja roskaantumista suosituilla ulkoilualueilla.

”Vieraslajit, erityisesti jättipalsami valtaavat alaa viljelypalstan ympäristössä.”

”Viimeisten 30 vuoden aikana, fasaanit ja satakielet, lepakot ovat lähes kadonneet.”

4.1 Luonnon yksipuolistumisesta sanottua

Poimintoja kommenteista

Havaittu muutos (kommentteja yhteensä 152)

Helene Sherfbeckin puiston pitkäaikainen rakentaminen ja Kuninkaantammen asuinalueen rakentaminen pienetävät ja vaurioittavat olemassaolevaa luontoa. Tuntuu siltä että puiston rakennusaikana ei ole olemassa kunnossapitosuunnitelmaa. Hakuninmaanoja (vanha taimenpuro) on kärsinyt ja vieraslajit lisääntyneet. Linnustoltaan rikas metsäalue on pienentynyt.

Siili lähes kadonnut ja fasaani kadonnut kokonaan viimeisen 10 vuoden aikana.

Tämä oli ennen (2000-luvun alussa) vielä kunnon pöpelikkö. Pöpelikkö vedettiin matalaksi ja laitettiin tyylikäs nurmikko tilalle.

Maanmuokkauksen, ojanperkauksen ja puidenkaadon seurauksena vieraslajit valtaavat tien- ja ojanpientareita

Viikinmäen rakentamisen myötä hävisi hyönteis- ja kasvilajistoltaan monipuolinen ampumarata-alue ympäristöineen. Muutokset ovat tapahtuneet n. 2006-2018.

Mitä pitäisi tehdä (kommentteja yhteensä 117)

Puiston ja asumisalueen rakentamisen aikana tulisi ylläpitää suunnitelmaa vaurioiden minimoimiseksi ja rakennustyö (ml. kulkuväylät ja tekopurot) toteuttaa vähiten luontoa vaurioittavalla tavalla. Nyt tuntuu siltä että ne tehdään mahdollisimman kustannustehokkaasti.

Alikulkuja siilille, kaniensoja kaneille.

Lisää pöpelikköä kehiin.

Välttämällä turhaa puidenkaatoa ja maan kaivamista, istuttamalla kotoperäisiä lajeja tilalle jos muokkausta on pakko tehdä

Viikinmäen alueelle voisi perustaa niittyjä nurmikoiden tilalle.

4.1 Luonnon yksipuolistumisesta sanottua

Poimintoja kommenteista

Havaittu muutos (kommentteja yhteensä 152)

Muutaman viimevuoden aikana erityisesti maastopyöräilijöiden aiheuttama kulutus on lisääntynyt ja polut ovat levinneet kuluttaen metsän pohjan paikoin läpäisemättömäksi kuravelliksi.

Rakentaminen vähentänyt metsäluontoa. Viherrakentaminen vähentänyt luontaista kasvillisuutta ja elinympäristöjä (pensaikot, reunavyöhykkeet). Tapahtunut varsinkin 2000-luvulla ja koko ajan edelleen.

Lyhyen aikavälin muutoksina menetetty huikeita metsäalueita ja niittyjä.

Pikkulintujen määrä on vähentynyt ja lajisto pienentynyt

Mitä pitäisi tehdä (kommentteja yhteensä 117)

Maastopyöräilijöille, polkujuoksijoille ja koiranulkoiluttajille pieniä siltoja ja pitkaksi joita pitkin voisi ylittää kosteikot, niin ettei aina tarvitsisi kiertää lätäkköä ja leventää siinä samalla polkua. "Sallittuja" polkuja voisi myös merkata maastoon ja karttaan, josko se vähentäisi uusien polkujen syntyä. Voisiko Helsingin maastopyöräpoluista tehdä jopa oman karttansa.

Nurmia niityiksi, kedoiksi. Mustapuron ekologisen kokonaisuuden kehittäminen. Asukastoiminta. Vieraslajitorjunta purolla.

Kuulemalla alan asiantuntijoita suunnittelu- ja toteutusvaiheessa. Tiet halkovat eläinten entisiä olohuoneita, joten olisi ollut hienoa, jos luontokaistaleita olisi jäänyt edelleen olemaan, vaikka jonkinlaisina alikulkuina tmv

Luonnonsuojelualueita ja maaseutumaisuutta lisää

4.1 Luonnon yksipuolistumisesta sanottua

Poimintoja kommenteista

Havaittu muutos (kommentteja yhteensä 152)	Mitä pitäisi tehdä (kommentteja yhteensä 117)
Vantaanjokivarressa vieraslajit hukuttaa kaikki kasvit alleen	Kitkemällä?
Lepakot vähentyneet	Turvata lepakoiden orret ja pesät
Mielenkiintoisen lähteikön lähistö on jotenkin muuttunut, ehkä lähimetsän puiden kasto on vaikuttanut tilaan.	En osaa suoraan sanoa, mutta nyt se on jotenkin ahtaalla ulkoilutien puristuksessa. Voisikohan reittiä jotenkin muuttaa ja lähteikön ottaa suunnittelussa huomioon niin, että se saisi arvoisensa kohtelun
Vieraslajit, erityisesti jättipalsami valtaavat alaa viljelypalstan ympäristössä.	Kaupunki voisi järjestää aktiivisesti talkoita. Osallistuisin mielellään jos joku toisi paikalle välineet.
Viime talvella tehtiin tuulikaatojen korjaus vahingoittaen suuria alueita. Käytössä oli liian suuret koneet. Metsäpohjakin vaurioitui ja näkymät korjuun jälkeen olivat todella surulliset.	Huolehdittava, että metsä säilyy luonnollisena ja elinvoimaisena. Metsiä ei pidä muuntaa puistomaisiksi ruohokentiksi.
More people have found their way here.	Grow awareness among visitors to not enter some parts of the forest.

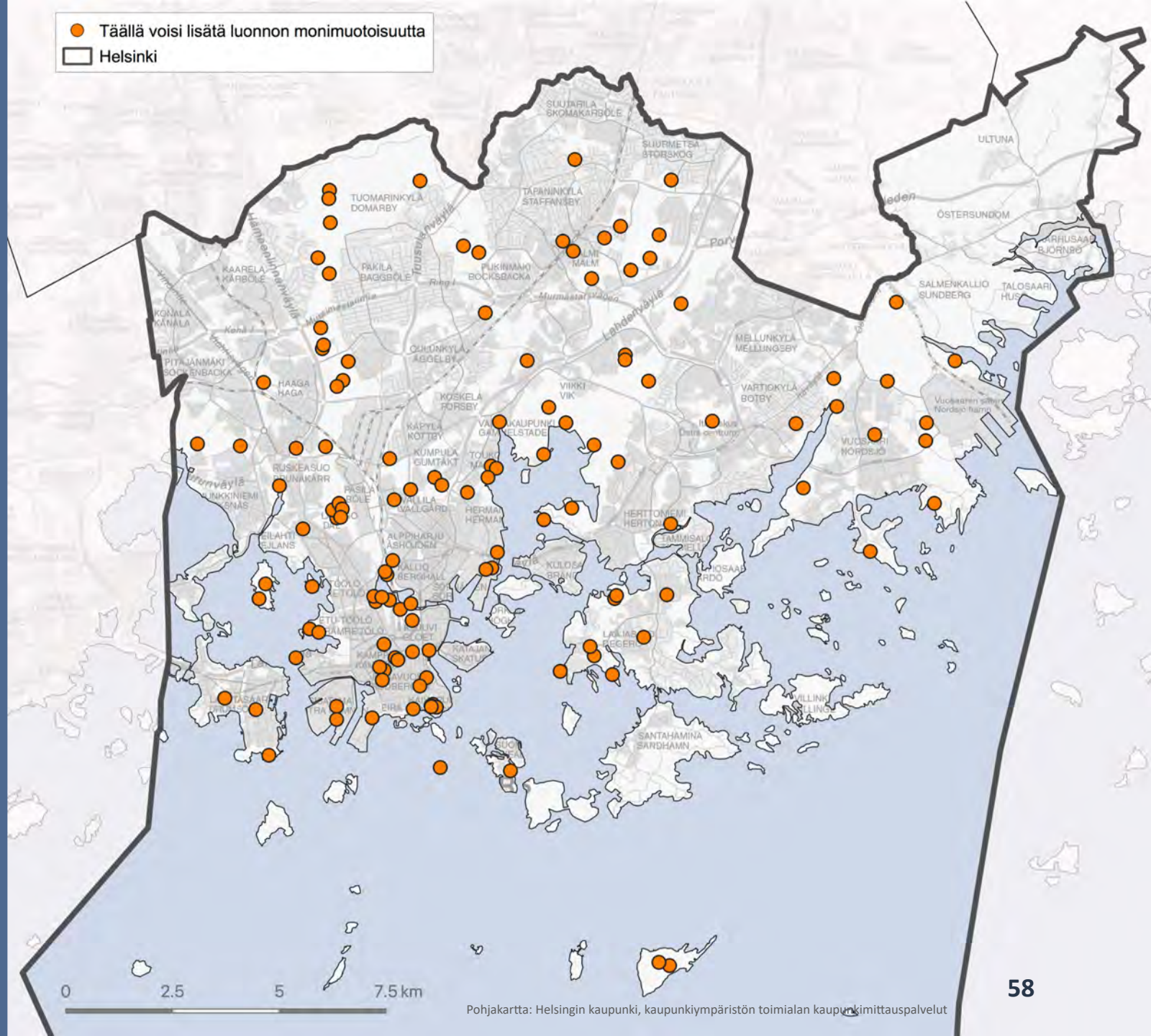
4.2 Täällä voisi lisätä luonnon monimuotoisuutta

Merkintöjä kartalla 128, kommenttien määrä 84

Vastaajia pyydettiin merkitsemään kartalle paikkoja, joissa luonnon monimuotoisuutta voisi lisätä. Eniten vastauksissa toistui puistojen ja nurmikenttien monimuotoisuuden lisääminen. Nurmikenttien tilalle toivottiin niittymäisiä ratkaisuja, joissa perhoset ja muut hyönteiset viihtyisivät. Vastaajat toivoivat mielikuvituksellisempia ratkaisuja, viherseiniä ja monimuotoisempia istutuksia. Sekametsiä toivottiin lisää.

Kuusimetsä ei välttämättä ole kovin lajirikas, enemmän monilajisia metsiä

Puro menee tässä keskellä peltoa. Puron varteen voisi lisätä kasvillisuutta ja tehdä siitä mielenkiintoisemman. Yksi kaunis villiomenapuu puron varressa kyllä on ollut. En ole sen säilymistä tosin tsekannut pariin vuoteen.

4.2 Täällä voisi lisätä luonnon monimuotoisuutta

84 avovastausta, poimintoja kommenteista

- Itä-Pasila on luonnon monimuotoisuuden näkökulmasta yksi murheenkryyni. Sinne tänne istutetut pensaat eivät pelasta näin valtavaa betonikeskittymää. Nyt äkkiä viherkatot ja -seinät käyttöön, lisää kasvatusbokseja ja kukkaistutuksia pihaille ja jos maapinta-alaa ei ole, niin kasvit voisivat vaikka roikkua seinään kiinnitettävissä ruukuissa tai hyödyntää köynnöskasveja ja erilaisia rakenteita niitä ohjaamaan. Näin voitaisiin esimerkiksi luoda kesäisin köynnöskujia ja -kattoja.
- Istuttakaa puita, tehkää viherkattoja. Villiyrtit ja kaupunkiviljely erityissuojelukseen.
- Uusille rakennettaville alueille viherkattoja, talojen lomaan vesialtaita ja monimuotoisuutta lisääviä istutuksia. Ihmisten ja pölyttäjien iloksi myös marjapensaita ja -puita. Ei siis mahdollisimman halpoja ja helposti hoidettavia "standardi-istutuksia".
- Koko Helsinkiin lisää kasvillisuutta. Kaikille nurmialueille, joille mahdollista vaihtoehtojen pohdinta keto- ym. kasvillisuuden lisäämiseksi.
- Isosaaren ampumarata tulisi raivata avoimeksi, jolloin hiekkapohjaisten paahdeympäristöjen lajisto hyötyisi.
- Poistamalla järviruoko Töölönlahdelta sen vesikasvillisuus monipuolistuisi aivan valtavasti. Ruoppausta vaaditaan.
- Maariankämmekät ovat kadonneet rakentamisen myötä. Mustikoita ei enää ole. Saari on köyhtynyt myös linnustoltaan. Palokärjen ääntä ei kuule enää. Haukka, joka pesi täällä ennen katosi talojen myötä. Ketut liikkuvat ennen. En ole nähnyt enää muutamaan vuoteen. Puusto kadonnut talojen alle. Upeat kalliot hävinneet. Pelkään, mitä tapahtuu Kruunuvuorenlammelle. Pilaantuuko ympäristö lisääsatuksen takia. Miten kulkeminen alueella on suunniteltu?
- Maunulanpuroa on ennallistettu kala- ja kasvilajiston monipuolistamiseksi. Se on Metsäläm pienteollisuusalueen vuotojen vuoksijatkuvadti uhanalainen. Parempaa suunnittelua ja valvontaa, kiitos!

4.2 Täällä voisi lisätä luonnon monimuotoisuutta

84 avovastausta, poimintoja kommenteista

- Maunulanpuroa on ennallistettu kala- ja kasvilajiston monipuolistamiseksi. Se on Metsäläm pienteollisuusalueen vuotojen vuoksijatkuvasti uhanalainen. Parempaa suunnittelua ja valvontaa, kiitos!
- Kumpulan puro pois putkista ja ennallistetaan. Tämä olkoon esimerkki siitä yleisesti toivottavasta linjauksesta, että kaikki kaupunkipurot tulisi huomioida tärkeinä ekosysteemipalveluiden tuottajina, ne tulisi nostaa takaisin maan pinnalle ja ennallistaa luontaisesti mutkitteleviksi rikkaiksi ekosysteemeiksi.
- Seurasaari on menettänyt luontoarvojaan, en tiedä miksi. Pikkulintuja on vähemmän kuin ennen (ainakin oma havaintoni on tämä). Alue tarjoaa kuitenkin hyvä paikan linnuille elellä kaupungissa. Toki on kettuja ja oravia alueella, mutta asiaa kannattaa miettiä, miksi linnut eivät viihdy. Myös kasvillisuus on aika rajoittunutta ja sitä voisi kehittää, niittyjä yms perinteisiä niittykasveja lisätä. tehdä ketoja.
- Meilahti on viime vuosina kärsinyt vain puiden poistosta, mutta vähän on tullut tilalle. Onko asialle tehtävissä jotain?

4.3 Oma ideani

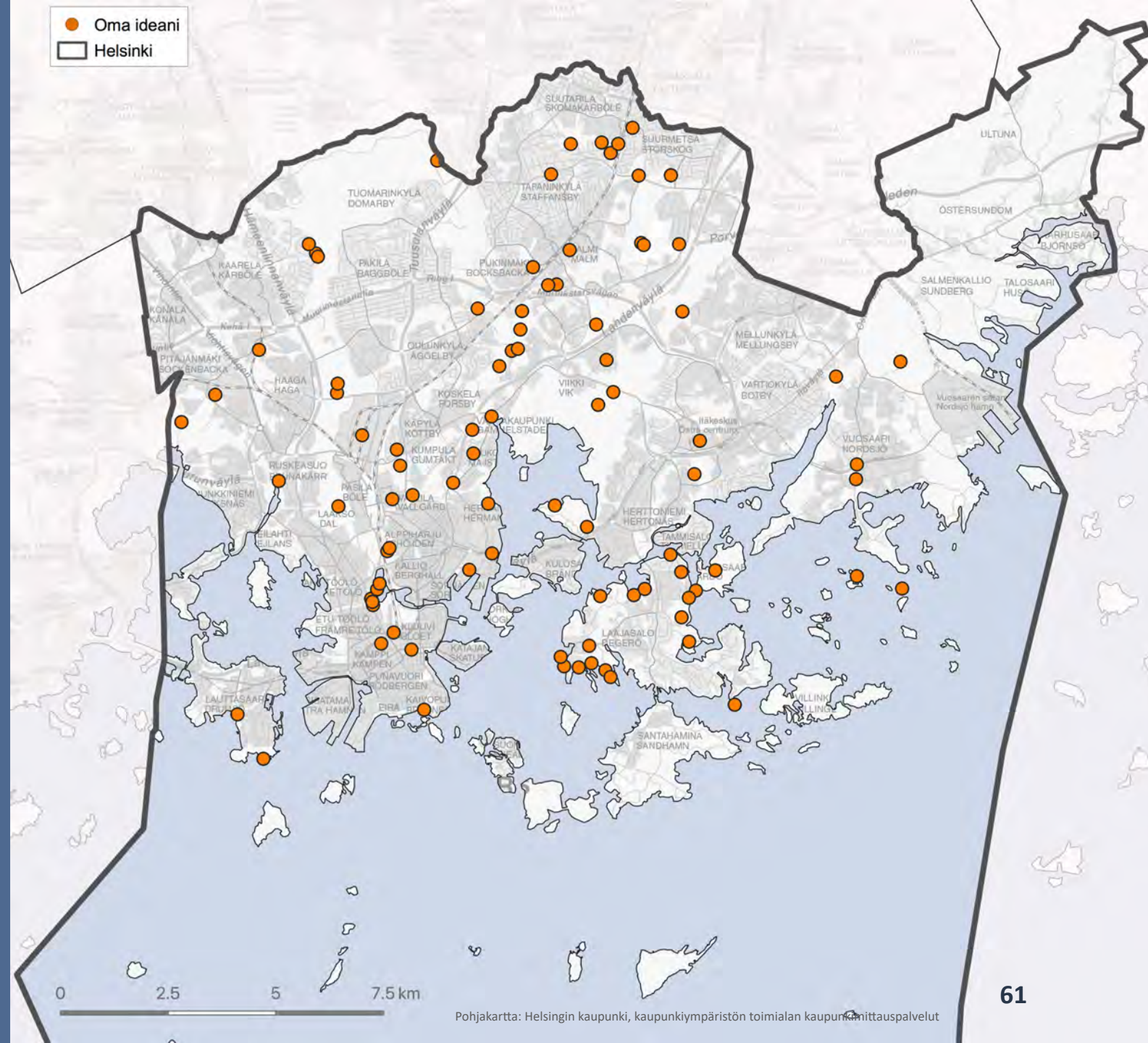
Merkintöjä kartalla 96, kommenttien määrä 89

Vastaajat saivat merkitä kartalle vielä omia ideoita luonnon monimuotoisuuden kehittämiseen liittyen. Kuten luonnon monimuotoisuuden lisäämiseen liittyvässä kysymyksessä, ideat liittyivät enimmäkseen nurmikkoalueiden monipuolistamiseen, lahopuun lisäämiseen ja uudenlaisen viherrakentamisen hyödyntämiseen.

*Helsingissä on paljon nurtsia. Tässä yksi esimerkki.
Voisiko puistoihin tuoda enemmän niittyjä,
pusikoita, kiviröykkiöitä jne.?*

Alueen voisi suojella tammilehtona, joka ei vaatisi merkittäviä muutoksia kaavoitukseen (kulttuurihistoriallisesti tärkeä puistoalue). Toimintana lahoppuuta ei poistettaisi, vaan jätettäisiin alueella.

*Tämäkaltaisille torialueille voitaisiin tuoda
enemmän kasvillisuutta*

4.3 Oma ideani

Avovastausten määrä 89, poimintoja kommentteista

- Koulujen pihat ovat surkeita asfalttikenttiä. Viikin koulun pihaan on varmasti monen muun koulun tavoin asennettu tekonurmi. Eikö lasten luontosuhdetta ja terveyttä parannettaisi enemmän lisäämällä pihojen kasvillisuutta?? Samoin päiväkotien pihoista poistetaan kasvillisuutta ja lisätään hiekkaa/muovimattoja.
- Espanjansiruetanoille etanaroskis, jota kaupunki tyhjentää.
- Suvilahden alueelle voisi luoda pieniä viherkeitaita, vaikkapa kaupunkiviljelyä.
- Keskusta-alueella voisi viljellä joko jotain ruokakasveja, kuten marjapensaita, tai sitten sinne voisi yrittää saada niittymäisiä
- Vesialueilla olisi hyvä löytää uusia keinoja turvata pesimärauha. Keskeistä on sekä se missä tuolloin liikutaan ja miten. Pitäisi välttää tilanteita, joissa linnut pelästyvät pois pesiltään. Esimerkiksi äänekkäillä laitteilla liikkumista pesimäpaikkojen lähellä pitäisi välttää.
- Itä-Pasilaa pidetään rumana ja harmaana "DDR-kolossina". Viherkatot sopisivat mielestäni tänne erinomaisesti. Betonin ja asfaltin sekaan paljon vihreää raikastamaan ilmaa ja imemään sateita.
- Alikulut siileille Nudikan, Vauhtitien ja Hesarin alitse sekä siileille turvakoteja talvipuutarhan ym. alueelle. Kaniansat alikulkuihin, ennen kuin on taas myöhäistä.
- Tulevan Raide-Jokerin radan eteläpenkalle voisi muodostaa paahdelaikkuja harvinaisten kasvi- ja hyönteislajiston elinympäristöiksi.
- Trees or meadow? This counts for so many small lawns in the city. No need to blow leaves anymore, no need to water, no need to fertilise, no need to cut grass. All that energy and money can be put in rewilding the city.
- Säästää isoja puita. Yhdessä puussa voi asua miljoonittain hyönteisiä, ja ainakin sadoittain eri lajeja! Yksikin puu voi ylläpitää jonkun harvinaisen pienen lajin populaatiota.

4.3 Oma ideani

Avovastausten määrä 89, poimintoja kommenteista

- Padot ja nousuesteet pois kaloilta koko Haaganpuron ja kivihaanpuroista. Lisää monimuotoisuutta uomaan korjailemalla vaikka talkootoin.
- Mustapuroa ja varmaan monia muitakin pienvesiä voitaisiin paikallis- ja organisaatiovoimin lähteä kehittämään. Melkein missä vaan voitaisiin järjestää niittotalkoita niityille. Puiden taimia voitaisiin istuttaa vaikka hiilen sidonnan nimissä. Ei ole tullut vastaan kaupunkilaisten toteuttamana, vaikka pitkään olen seurannut metsiä ja asukkaiden toimia. Pieniä hankkeita voitaisiin tehdä, pienten kohteiden kunnostamisia. Tämä kysely on hyvä esimerkki siitä, että kaupunkilaiset voivat näyttää kehityskohteita. Vähän kuin joukkoistamista.
- Kivikon alueet, Lisää pihlajia ja marjovia pensaita, osa nurmikoista niityiksi, avo-ojien säilyttäminen ja ennallistaminen, suojapuustoa liikenneväyliä vastaan
- Tietoiskumaisia kylttejä, joissa kerrotaan alueen eri lajeista ja ohjeistetaan myös kuinka kaupunkiluontoa kunnioitetaan.
- Keskuspuistoon pitäisi saada maastopyöräreitit jotta luonnon kulumisen saataisiin keskittymään vain reiteille. Maastopyöräily on eniten kasvanut ulkoilumuoto ja sille pitää muiden ulkoilumuotojen (ratsastus, hiihto, kävely) rinnalle tarjota reittiverkosto. Suunnittelu on jäänyt tässä jälkeen joka aiheuttaa ristiriitoja eri käyttäjäryhmien välillä ja kuluttaa tarpeettomasti luontoa.
- Toivoisin todella, että Vallisaaren historian takia säilynyttä luontoa suojeltaisiin
- Här borde staden och stadsdelsföreningarna satsa på att göra bäcken runt Rutiån mera levande. Det som görs redan nu med restaurering av strömmarna i bäcken med hjälp av stenar och grus kan göras i mycket större och mera genomgående omfattning.
- Jättipalsamin kitkentätalkoot.

4.4 Minkälaisia viheralueita kaupungissa tulisi olla?

329 avovastausta, poimintoja kommentteista:

- Monimuotoisia ja monipuolisia. Ei vastakkainasettelua luonnontilaisten ja rakennettujen tai kulttuurivaikutteisten viheralueiden välille: molempia tarvitaan ja molemmilla on arvonsa. Helsinki ei kuitenkaan ole maaseutua eikä haja-asutusaluetta, eikä täällä voi olla laajoja koskemattomia, luonnontilaisia "korpimaisemia". Helsinki on ensisijaisesti ihmisten kaupunki, jossa kuitenkin on tilaa ja tilausta luonnolle. Täällä vaikuttaa ihmisen pitkä historia, hyvässä ja pahassa, mutta on aiheellista nähdä myös kaikki se hyvä mitä ihminen on kulttuurimaisemien muodossa Helsingin rajojen sisäpuolelle tuottanut.
- Alueiden tulee olla lähellä. Jokaisella kaupunkilaisella pitää olla vihreä kohde alle kilometrin kävelymatkan päässä kodista. On epäekologista kuvitella, että luonnossa liikkumisen tarpeensa jokainen voisi tyydyttää esimerkiksi Nuuksiossa, jonne sitten ajetaan fossiilisia käytävillä kulkuneuvoilla.
- Jokaisella kaupunkilaisella pitäisi olla jokin kiva vihreä luontopaikka paikka puolen kilometrin kävelymatkan säteellä. Pienikin on kiva, avoin ranta tietysti paras.
- Mahdollisimman monipuolisia ja niiden pitäisi jatkua edes kapeina suikaleina aina seuraavaan alueeseen, jotta kasvien ja eliöiden liikkuminen olisi helpompaa.
- Vehmaita puistoja ja rauhallisia rantoja.
- Monenlaisia ja reheviä. Nurtsia on jo tarpeeksi. Voisiko keksiä lisää Haagan rhodopuiston tyyliä erikoisuuksia? Pajamäen perhosniitty?
- Ystävien kohtaamispaikkoja. Nuotiopaikkoja paistaa makkaraa. Puutarhamaisia alueita, joissa kasvaa raparperia ja ym. syötävää.

4.4 Minkälaisia viheralueita kaupungissa tulisi olla?

329 avovastausta, poimintoja kommentteista:

- Ystävien kohtaamispaikkoja. Nuotiopaikkoja paistaa makkaraa. Puutarhamaisia alueita, joissa kasvaa raparperia ja ym. syötävää.
- Katupuut tulee ehdottomasti säilyttää ja niiden monilajisuutta voisi lisätä. Olisko mahdollista istuttaa niiden juuristoalueelle esimerkiksi maanpeitekasveja. Luontoa pitäis jättää myös paikoin rakentamatta, jotta monilajisuus lisääntyisi. Kaikilla tulisi olla mahdollisuus päästä lähiluontoon joten viheralueita ei saisi ainakaan vähentää.
- Monipuolisesti eri luontotyyppit kattavia. Etenkin saaristossa on suojelun arvoisia kohteita. Myös kulttuurimaisemia saisi olla.
- Luonnonmukaisia viheralueita. Tehdyt puistot eivät riitä virkistämään. Vapaat kalliorannat ja rannat tuleet säilyttää. Ei rakennettuja rantabromenaadeja. Meille suomalaisille luonto on 'vapaa'. Ulkomaille sopii rakennetut tiet.
- Pitää olla metsiä tai edes pieniä metsikköjä. Rakennetut puistot sopivat keskikaupungille, mutta lähiöihin sopii ”villimpi” luonto.
- Tärkeää ekologiset käytävät ja yhtyedet, puro- ja jokiluonto jäänyt vähän varjoon , Marjovia puita ja pensaita lisää, puustoltaan monipuolisia metsiä ja puistoja.
- Kotimaiset lehtipuut kuten haapa ja raita tulisi ottaa osaksi rakennettujen puistojen lajistoa. Nopeakasvuisia ja vanhoina oikeita biodiversiteettipesiä!
- Vuosaaren täyttömäki on mahtava esimerkki monimuotoisesta, jo rakennetusta ympäristöstä!

5. Mitä minä voisin tehdä? Mitä kaupunki voisi tehdä?

5.1 Mitä minä voisin tehdä?

Olen kiinnostunut...

410 vastaajaa valitsi yhden tai useamman vaihtoehdon miten he haluaisivat osallistua luonnon monimuotoisuuden turvaamiseen. Eniten vastaajia kiinnosti luonnon seuraaminen ja havaintojen jakaminen muille, sekä roskien kerääminen viheralueilta. Myös kiinnostus erilaisia talkoita kohtaan sijoittui listan kärkipäähän. Kyselyaineiston perusteella monet haluaisivat osallistua talkoisiin, mutta tieto järjestettävistä talkoista on ollut hankalasti löydettävissä.

Vaihtoehdon ”Muu” valinneet olivat esimerkiksi kiinnostuneita osallistumaan ympäristökasvatukseen, lahjoittamaan hyväntekeväisyyteen (esimerkiksi Itämeren suojelutyöhön), rakentamaan siileille pesiä ja kartoittamaan esimerkiksi sienilajien esiintymistä.

5.2 Onko sinulla vielä jokin muu idea, miten Helsingin luonnon monimuotoisuutta voisi rikastaa?

Vastausten määrä 139, poimintoja kommentteista:

- Lintujen ruokkiminen on monin paikoin kielletty, ihan ymmärrettävästi siksi etteivät ihmiset ruokkisi samalla rottia. Olisi kumminkin kiva ruokkia lintuja ja seurata niiden puuhastelua oman (kerros)talon pihalla. Voisiko ruokinnan sallia, jos pystyy jotenkin huolehtimaan siitä etteivät rotat pääse osingoille ja ruokaa putoa maahan.
- Käynnistäkää puro-/jokitalkkaritoiminta kuten vantaanjokikunnat ovat jo tehneet. Pari alan opiskelijaa joka kesä talkkareiksi ei paljoa maksa
- Vantaanjoesta olisi hauska saada enemmän tietoa. Se tuntuu helposti jäävän pois kaupunkilaisten tietoisuudesta.
- Ihmisille enemmän informaatiota luonnon monimuotoisuudesta.
- Voisiko pihoilta ja kaduilta kerätyistä lehdistä tehdä kaupunkiin lehtikomposteja? Koulun viherkasvatusta kannustetaan.
- Jättömaita periferiaan. Kaiken luonnolle hyödyllisen ei tarvitse olla välittömästi ihmisten ihasteltavissa. Esimerkiksi vartavasten perustettu lahoppuuryteikkö jossain läpikulkemattomassa hetteikössä voisi olla aivan mahtava hyönteisille, linnuille ja kaloille. Viikin seudulla jotain tällaisia taitaa jo ollakin. Mitä vaikeakulkuisempi paikka, sitä parempi.
- Mielestäni luonnonympäristöä voisi tuoda ihan keskelle kaupunkia entistä enemmän, sekä pieninä paloina, kuten viherkattoina tai niittyplänteinä. Esim. pidän paljon siitä että Arabianranta ei ole pelkkää nurmikkoa vaan osin niittyjä ja kukkia, samaa muuallekin! Metsien hoidossa monimuotoisuuden kunnollinen huomioiminen.
- Kaupunkilaisten osallistuminen. Omakoti- ja kerrostaloasujien mahdollisuudet lisätä ja ylläpitää monimuotoisuutta.
- Hevonen ja metsuri metsätöihin.

5.2 Onko sinulla vielä jokin muu idea, miten Helsingin luonnon monimuotoisuutta voisi rikastaa?

Vastausten määrä 139, poimintoja kommentteista:

- Erilaisten kotimaisten (harvinaistuneiden?) kääpien ja muiden lahottajasienten istuttaminen umpikasvaneiden parkkipaikkojen koivikoihin ja lepikköihin voisi nopeuttaa maaperän rikastumista ja kasvattaa hyönteisten määrää.
- Riittävästi roskapönttöjä viheralueille. Esimerkiksi keskuspuistossa välillä Maununpellonpolku-Kehä I ei ole kuin yksi järkevästi sijoitettu roskis, ja tämän huomaa alueella liikkuesssa roskan ja koirien jätösten määrässä.
- Ilmastonmuutoksen torjuminen on tärkeää! Lämmitykseen, liikenteeseen ja rakentamiseen (kaavoitukseen) voi kaupunkikin vaikuttaa. Kaavoitukseen määräyksiä luonnon monimuotoisuuden lisäämisestä esim. kasvipeitteen laadusta puistoissa (enemmän kotimaisia lajeja, kukkia tms.) ja puistojen rakentamiseen luonnonmukaisemmin.
- Kaupunkilaisten osallistuminen. Omakoti- ja kerrostaloasujien mahdollisuudet lisätä ja ylläpitää monimuotoisuutta.
- Mäntyvaltaisilla kallioilla on tällä hetkellä ongelmana, että vaikka kaupungin hoitolinjaus kuolleiden mäntyjen jättämisestä pystyyn on erinomainen ja kustannustehokas lahoppuuta lisäävä päätös, hyöty jää pieneksi. Paikoin käytännössä kaikki hitaasti syntyvä lahoppu joutuu kesäkaudella polttopuuksi luvattomissa nuotioissa. Kallioiden laet ovat puuttomia ja täynnä hiiltyneitä kelonpaloja. Kohteissa joissa viereinen asutus tiivistyy, luonnollisesti kasvava lähivirkistystien määrä polttaa enemmän puuta. Ongelmaan on periaatteessa kaksi lähestymistapaa; valistuskampanja ja asian julkiseksi tekeminen, tai sitten valvonta ja rankaiseminen. Jälkimmäinen on poliisin asia, joten luvattoman tulistelun tekeminen sosiaalisesti paheksuttavaksi lienee ainoa jäljelle jäävä tapa.
- Kieltämällä kaavoitus ja rakentaminen virkistys- ja luontoalueille
- Vähennetään asfaltointia ja maaperän kattamista

5.3 Minkälaisia toimia toivot kaupungilta?

Vastausten määrä 295, poimintoja kommentteista:

- Viherkattoja ja -seiniä rakennuksiin, apua niiden suunnitteluun. Kannustusta kaupunkiviljelyyn, linnunpönttöjen ja hyönteishotellien ripustamiseen. Lahopuuta saisi jättää viheralueille ellei kyseessä ole esim. Esplanadin puisto, jonne lahopuu ei kuulu.
- Seuraamaan huolella että luonnon monimuotoisuus pysyy rikkaana ja tarpeen tullen rikastaa sitä eli seuranta on tarpeen mielestäni.
- Aktiivisia ja kunnianhimoisia. Tällaisten kyselyjen vastausten huomioon ottamista ja niiden pohjalta toimimista. Luonnon monimuotoisuutta vaalivaa kaavoitusta.
- Silvottua keskuspuistoa ei saa koskaan takaisin. Kaupunginosissa riittää hukka-alueita, joilla on luonteva rakentaa. Tietysti ahne päättäjät suosii isoja ja näyttäviä rakennuskohteita pistekohteiden sijaan. Tätä tulee välttää ja tiivistää kaupunkirakennetta oikealla tavalla eli nimenomaan rakentamalla alueille, jotka ovat varasto/hukkakäytössä. Tätä onkin tapahtumassa jonkin verran Oulunkylässä ja siitä kiitokset.
- Toivoisin että luovuttaisiin ajatuksesta, että rakennettu puisto ajaa saman asian kuin metsä. Tästä on useampia tutkimuksia olemassa. Kaikkia rakentamattomia kohteita ei voi eikä tarvitse ajaa maan tasalle uudisrakentamisen tieltä.
- Vieraslajien torjunta saisi olla systemaattisempaa. Lisää tiedotusta vieraslajeista ja niiden torjunnasta. Vapaaehtoisia kyllä löytyy talkoisiin. Etenkin luonnonsuojelualueet ovat haavoittuvaisia.
- Asiallisen tiedon jakaminen mukavalla tavalla. Eri teemoja, vaikkapa niityt ja perhoset.
- Malmössä on viheralueilla kylttejä luonnon monimuotoisuudesta, vastaavaa voisi kokeilla Helsingissä. Tieto lisää tietoisuutta ja auttaa siten ihmisiä ymmärtämään luonnon tärkeyden myös kaupunkiympäristössä.

5.3 Minkälaisia toimia toivot kaupungilta?

Vastausten määrä 295, poimintoja kommenteista:

- Kaupungilta toivoisi eniten sitä, että luonto nähtäisiin ja ymmärrettäisiin arvokkaaksi. Päätöksen teossa luontoarvojen tulisi painaa enemmän, kuin nyt. Tärkeätä olisi myös se, että puheet ja teot kohtaisivat, jos luonto ja sen suojelu todella olisivat tärkeitä, sen tulisi myös näkyä päätöksen teossa.
- Toivon, että kun kaupunki sanoo tekevänsä jotain, näin myös tapahtuu (vertaa esim viherkattolupaukset ja hyvin vähäiset toimenpiteet niiden toteuttamiseksi). Toivon suurempaa innovatiivisuutta viheralueiden kehittämisessä, permakulttuurin periaatteiden integroimista luonnon hoito-ohjelmaan (kuulostaisi siltä, että näin on ehkä jo asian laita?) ja tiedottamista luontokohteiden mahdollisuuksista yhtä suurella volyymillä kuin mitä esimerkiksi kulttuuripalveluista hienosti tiedotetaan.
- Asian ottamista vakavasti ja vastuullisesti. Esim yleiskaavan mahdollistama rakentaminen ja uudet raideväylät vähentävät luontoa ja ekologisia yhteyksiä dramaattisesti. Lumo-ohjelman tehtäväksi jää rippeiden parsiminen ja mielikuvan luominen luontoystävällisestä kaupungista. Helsingin, Espoon ja Vantaan tulisi suunnitella ekologisesti kestävää maankäyttöä yhdessä.
- Ennen kaikkea toivon, että kaupunki tekee yhteistyötä erilaisten toimijoiden kanssa kuten esim. Suomen luonnonsuojeluliitto ja SYKE, kuunnellen ja vastaanottaen tietoa ja vieden sitä kentälle. Toivon tempauksia! Sellaisia, jotka jalkauttavat asukkaita ympäristöönsä - hupia ja hyötyä.
- Vieraslajien tehokas hävitys, niittyjen kunnossapito, kalastusrajoitukset/rauhoitukset, kaavoitus, järkevä metsänhoito puisto/viheralueilla, yhteisöjen ja yhdistysten tukeminen, tiedotus, neuvonta.

6. Yhteenveto tuloksista

6. Yhteenveto tuloksista

- Vastaajat kommentoivat eniten luonnontilaista luontoa - hoidetut puistoympäristöt ja rakennetun ympäristön välittömässä yhteydessä sijaitseva luonto jäivät vähemmälle huomiolle
- Helsingin luonnolle ominaisina nähtiin monipuolisuus ja luontotyyppien vaihtelu meristä metsiin ja rantakosteikoista karuihin kallioihin. Ominaisimpina lajeina mainittiin esimerkiksi rantamännnyt, lehtojen lajit, painolastikasvit ja rikas linnusto.
- Eniten oltiin huolissaan rakentamisen vaikutuksista kaupunkiluontoon (viheralueiden pirstaloituminen, elinympäristöjen tuhoutuminen ja rakennustyömaiden vaikutukset luontoon), maaston kulumisesta ja roskaantumisesta. Siilien väheneminen ja vieraskasvilajien nopea lisääntyminen huolettivat myös monia.
- Monimuotoisuutta lisäävinä toimenpiteinä ehdotettiin lahoppuun lisäämistä puistoissa ja metsissä, vanhojen puiden säästämistä, nurmialueiden muuntamista niityiksi, arkojen ja uhanalaisten ympäristöjen suojelua sekä tiedottamisen lisäämistä esimerkiksi opastekylttien muodossa

6. Yhteenveto tuloksista

- Vastaajat olivat erityisen kiinnostuneita osallistumaan helsinkiläisen luonnon monimuotoisuuden turvaamiseen tarkkailemalla luontoa ja jakamalla havaintoja, keräämällä roskia viheralueilta, hävittämällä vieraslajeja sekä huolehtimalla puutarhajätteestä asianmukaisesti. Erilaiset talkoot herättivät vastaajissa myös paljon kiinnostusta, mutta useat kommentoivat, että järjestettävistä talkootapahtumista on hankala löytää tietoa.
- Kaupungin puolesta tehtäviksi toimiksi vastaajat toivoivat kunnianhimoista otetta ja luonnon monimuotoisuuden muistamista kaavoituksessa ja rakentamisessa. Luonnon tilan seuraamista ja kartoittamista pidettiin tärkeänä. Vieraslajien torjuntaan toivottiin aktiivisia toimenpiteitä. Viheralueille ehdotettiin lisättävän luonnon monimuotoisuudesta ja lajeista kertovia infotauluja.

